

Brüsszel, 2021.9.28.
C(2021) 6913 final

ANNEX

MELLÉKLET

a következőhöz:

A Bizottság közleménye

Tervek és projektek értékelése a Natura 2000 területekkel kapcsolatban – Módszertani útmutató a 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdéséhez

MELLÉKLET

**a „Tervek és projektek értékelése a Natura 2000 területekkel kapcsolatban –
Módszertani útmutató a 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4)
bekezdéséhez” című dokumentumhoz**

Tervek és projektek értékelése a Natura 2000 területekkel kapcsolatban
Módszertani útmutató
a 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdéséhez
MELLÉKLET

PÉLDÁK GYAKORLATOKRA, ESETTANULMÁNYOKRA, MÓDSZEREKRE ÉS NEMZETI IRÁNYMUTATÁSOKRA

Bevezetés

E melléklet célja, hogy útmutatást és példákat nyújtson a 6. cikk (3) és (4) bekezdése szerinti eljárások végrehajtásának különböző szakaszaihoz tartozó folyamatokra és módszerekre vonatkozóan. Ezek az útmutatóban tárgyalt főbb szakaszok és pontok szerint kerülnek csoportosításra és bemutatásra.

Tartalom

1. ELŐZETES ÉRTÉKELÉS ÉS MEGFELELŐ VIZSGÁLAT: MEGKÖZELÍTÉSEK, MÓDSZEREK ÉS PÉLDÁK A TAGÁLLAMOKBÓL.....	3
1.1. Az előzetes értékelés és a megfelelő vizsgálatok támogatására szolgáló információk és gyakorlati eszközök	3
1.2. Útmutató az értékeléshez	6
1.3. Egy írországi nemzeti villamosenergia-program megfelelő vizsgálata – a kumulatív hatások értékelése	16
2. KIEMELKEDŐEN FONTOS KÖZÉRDEKEN ALAPULÓ KÉNYSZERÍTŐ INDOKOK	21
2.1. Példák különböző típusú, kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indokokra és azok indoklására	21
3. KIEGYENLÍTŐ INTÉZKEDÉSEK	26
3.1. Példák a 6. cikk (4) bekezdése szerinti kiegyenlítő intézkedésekre	26
3.2. A kiegyenlítő intézkedések időbeli vonatkozásai	30
4. A KÖRNYEZETI VIZSGÁLATI ELJÁRÁSOK KÖZÖTTI KAPCSOLÓDÁSOK: MV, KHV, SKV	34
4.1. A megfelelő vizsgálat (MV), a környezeti hatásvizsgálat (KHV) és a stratégiai környezeti vizsgálat (SKV) szerinti eljárások összehasonlítása	34
5. STRATÉGIAI TERVEZÉS – A TERVEK ÉRTÉKELÉSE	38
5.1. példa: Autópályák tervezése Ausztriában	38
5.2. példa: Új vízenergia-fejlesztések stratégiai tervezése a Dunán	39
5.3. példa: A német északi-tengeri kizárólagos gazdasági övezetben található tengeri szélerőműparkokra és hálózati csatlakozásokra vonatkozó területrendezési terv	40

1. ELŐZETES ÉRTÉKELÉS ÉS MEGFELELŐ VIZSGÁLAT: MEGKÖZELÍTÉSEK, MÓDSZEREK ÉS PÉLDÁK A TAGÁLLAMOKBÓL

1.1. Az előzetes értékelés és a megfelelő vizsgálatok támogatására szolgáló információk és gyakorlati eszközök

Németország – A szövetségi természetvédelmi hivatal (BfN) adatbázisa és információs rendszere a megfelelő vizsgálatokhoz
A szövetségi természetvédelmi hivatal <i>FFH-VP-Info</i> információs rendszere tartalmazza a potenciális negatív hatásokra vonatkozó szükséges információkat szinte valamennyi projekt típus és terv vonatkozásában . Ezenfelül az <i>FFH-VP-Info</i> tartalmazza a lehetséges hatások átfogó adatbázisát a konkrét élőhelytípusok és fajok vonatkozásában, amely felhasználható az előzetes értékelés és a megfelelő vizsgálatok során. http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Page.jsp
I. Az <i>FFH-VP-Info</i> célkitűzései és funkciói
<p>Az <i>FFH-VP-Info</i> fő célja, hogy olyan központi platformként szolgáljon, amely tájékoztatást nyújt azokról a hatástényezőkről, amelyeket figyelembe kell venni a tervek vagy projektek előzetes értékelése (1. szakasz) és megfelelő vizsgálata (2. szakasz) során, valamint hogy tájékoztatást nyújtson az élőhelyvédelmi irányelv és a madárvédelmi irányelv szerinti konkrét élőhelyekre és fajokra gyakorolt lehetséges hatásokról.</p> <p>Az 1. számú hozzáférési típus (projekt típusok, tervek, hatástényezők) célja az előterjesztők és a projektgazdák támogatása azáltal, hogy gyors áttekintést nyújt az összes figyelembe veendő hatástényezőről.</p> <p>A 2. számú hozzáférési típus (élőhelyek, fajok) lehetővé teszi a projekt szempontjából esetleg aggodalomra okot adó élőhelyekre vagy fajokra gyakorolt konkrét hatások mélyreható vizsgálatát.</p> <p>A további tájékoztatás részét képezi a fogalomtár, a hivatkozott szakirodalom, továbbá a fajok mozgására és otthonterületére vonatkozó adatok.</p> <p>Összességében az <i>FFH-VP-Info</i> célja a legjobb tudományos ismeretek biztosítása, a szakértői vizsgálatok, valamint azok engedélyező hatóságok általi ellenőrzésének megkönnyítése. Bár a vizsgálatok teljessége és pontossága fontos a jogbiztonság garantálása szempontjából, a felhasznált idő, a pénzügyi és személyes erőfeszítések mindkét oldalon észszerű szinten tarthatók a vonatkozó információkhoz való egyszerű hozzáférés biztosítása révén.</p> <p>=> http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Page.jsp?name=ziel (az <i>FFH-VP-Info</i> bemutatása)</p>
II. A projekt típusok és tervek, valamint azok lehetséges hatásai előzetes értékelésére szolgáló eszköz
<p>Az előzetes értékelési eszköz 19 csoportba sorolt mintegy 140 projekt típusról nyújt adatokat. Ez magában foglalja a lehetséges relevancia megbecslését 36 különböző hatástényező tekintetében. A relevanciát számok jelölik:</p> <p>0 = általában nem releváns (kivételek alkalmazhatók)</p> <p>1 = potenciálisan releváns</p> <p>2 = rendszeresen/általában releváns</p> <p>Minden projekt típusra vonatkozóan rendelkezésre áll egy ellenőrző lista és egy jelentés, amely röviden ismerteti a hatástényezők relevanciájának minősítését. Minden egyes</p>

hatástényező esetében egy magyarázó oldal kapcsolódik az adott tényező lehetséges hatásaira vonatkozó rövid meghatározáshoz és részletes leíráshoz (lásd alább).

=> <http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Page.jsp?name=projekttypen> (projektek bemutatása)

=> <http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Projekt.jsp?start> (projektek adatbázisa)

III. Az élőhelyvédelmi irányelvben és a madárvédelmi irányelvben szereplő élőhelyek és fajok adatbázisa és adatlapjai

Ez az információs rendszer központi eleme. Részletes tájékoztatást nyújt az érzékenységről és a hatástényezők lehetséges hatásairól szinte az összes németországi,

- az élőhelyvédelmi irányelv I. mellékletében felsorolt élőhely vonatkozásában => <http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Lrt.jsp>;
- az élőhelyvédelmi irányelv II. mellékletében felsorolt faj vonatkozásában => <http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Art.jsp>;
- a madárvédelmi irányelv I. mellékletében és 4. cikkének (2) bekezdésében felsorolt madárfaj vonatkozásában => <http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Vog.jsp>.

A tárgy kiválasztását követően a különböző hatástényezők relevanciája adott élőhely vagy faj vonatkozásában egy táblázatban jelenik meg. A téma/hatás kiválasztása további információkat eredményez, amelyek 5 kategóriában állnak rendelkezésre:

1. érzékenység/lehetséges hatások (legjobb tudományos ismeretek az élőhelyek és fajok érzékenységéről, valamint mind a 36 hatástényező lehetséges hatásairól);
2. megújulási képesség (a természetes önmegújításra vonatkozó információk);
3. a hatások értékelésére szolgáló bevált módszerek (a paraméterekre, kritériumokra vagy módszerekre vonatkozó tippek, hivatkozások és észrevételek a hatásokra vonatkozó előrejelzések elvégzéséhez);
4. az előzetes értékeléshez szükséges jelentőségi küszöbértékek és információk (példák, irányértékek, a releváns hatások küszöbértékei);
5. jelentőségi küszöbértékek és tanácsok a megfelelő vizsgálathoz (példák, irányértékek, a jelentős káros hatások küszöbértékei).

Egy hatástényező hatásainak további kiválasztásakor egy vagy több oldal nyílik meg az adatbázisban található tudományos megállapítások, szakértői ismeretek és becslések kivonatainak megjelenítésére. Lehetőség van az ezekről az adatokról szóló szelektív vagy átfogó jelentések elolvasására vagy kinyomtatására.

A relevancia minősítése kiértékelt és kivonatolt tudományos forrásokon alapul. Amennyiben ilyen források nem állnak rendelkezésre, a minősítések iránymutató javaslatok, amelyek összehasonlíthatók a projekt típusok relevanciájára vonatkozó minősítésekkel.

A felhasznált források tekintetében megjelölésre kerül azok tudományos minősége és/vagy sajátosságai.

=> <http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Page.jsp?name=lebensraumarten> (élőhelyek/fajok bemutatása)

IV. 36 hatástényező meghatározása és leírása

A 9 csoporthoz rendelt 36 hatástényezőre vonatkozó tudásbázis, konkrét meghatározásokkal és részletes leírásokkal az élőhelyekre és fajokra gyakorolt lehetséges hatásokról. Ezek a

hatástényezők jelentik az összefüggést a projektek és az élőhelyek/fajok között. Ezek jelentés formájában is elolvashatók vagy kinyomtathatók.

=> <http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Page.jsp?name=wirkfaktoren> (hatástényezők bemutatása)

=> <http://ffh-vp-info.de/FFHVP/Wirkfaktor.jsp> (hatástényezők adatbázisa)

V. Kiegészítő információk

Mindezidáig a kiegészítő információk a rendszerben hivatkozott szakirodalom jegyzékét, fogalomtárat és linkeket tartalmaznak, köztük pl. a német Natura 2000 területek webes feltérképezési rendszerét. A jövőben a rendszer platformként szolgálhat a hatások értékelésére vonatkozó további információk bemutatásához, amennyiben az szövetségi szinten indokolt.

Írország – AA GeoTool: Információk az előzetes értékeléshez és a megfelelő vizsgálatához

Az AA GeoTool alkalmazás támogatja az adatgyűjtési folyamatot az előzetes értékelés (1. szakasz) és a megfelelő vizsgálat (2. szakasz) során. A környezetvédelmi ügynökség (Environmental Protection Agency; EPA) és a nemzeti park és vadvédelmi szolgálat (National Parks and Wildlife Service; NPWS) közösen fejlesztették ki az AA GeoTool alkalmazást. Az alkalmazás közvetlenül az NPWS által biztosított webes szolgáltatásból származó adatokat használ. Az adatokat rendszeresen frissítik, és az értékelések a rendelkezésre álló legfrissebb információkon alapulnak.

Az AA GeoTool lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy a térképen kiválasszon egy pontot, majd a ponttól meghatározott távolságon belül/felfelé/lefelé rákeressen a különleges természetmegőrzési területekre és a különleges madárvédelmi területekre. A felhasználó által választott távolság a tervből vagy projektből eredő lehetséges környezeti hatás mértékétől függ.

A kiválasztott távolságtartományon belül található egyes Natura 2000 területekre vonatkozóan összegyűjtött információk a következők:

1. a terület típusa, pl. különleges természetmegőrzési terület vagy különleges madárvédelmi terület;
2. a terület egyedi területkódja;
3. a terület neve;
4. a terület távolsága a felhasználó által kiválasztott kiindulási ponttól;
5. a felhasználó által kiválasztott keresési irány;
6. az egyes területekre vonatkozó minősített érdekek listája;
7. URL-hivatkozás az egyes területekre vonatkozó természetvédelmi célkitűzésekhez.

Link az AA GeoToolhoz: <https://gis.epa.ie/EPAMaps/AAGeoTool>

Az egyes Natura 2000 területekre vonatkozó további információk az NPWS honlapján található: <http://www.epa.ie/terminalfour/AppropAssess/index.jsp> és <https://gis.epa.ie/EPAMaps/default>.

Hollandia – Eszközök és iránymutatás a megfelelő vizsgálatához

Hollandiában rendelkezésre áll egy „útvonaltervező a védett természet környezetvédelmi

engedélyekben való figyelembevételére”¹, amely segít a folyamathoz szükséges valamennyi lépés megtételében. Ez az útvonaltervező a környezetvédelmi engedély kérelmezője számára készült, amennyiben természetvédelmi ellenőrzésre van szükség. Felhasználhatja továbbá a környezetvédelmi engedély iránti kérelem elbírálásában részt vevő illetékes hatóság, azaz a település és a tartomány. Ez az útvonaltervező leírja azokat az eljárási lépéseket, amelyek akkor szükségesek, ha a védett fajok vagy védett Natura 2000 területek értékelése a környezetvédelmi engedély megszerzésére irányuló eljárás részét képezi. Az útvonaltervező olyan kérdésekkel segíti a kérelmezőket és a gyakorló szakembereket, mint: „Honnan lehet tudni, hogy szükség van természetvédelmi értékelésre?”, „Melyik szakaszban kell rendelkezésre állniuk az ökológiai adatoknak?”, valamint „Mennyi időt vesz igénybe az eljárás?”.

Rendelkezésre áll egy eszköz a Natura 2000 területeken élő fajokra és élőhelytípusokra (de nem a terület épségére) gyakorolt lehetséges hatások előrejelzésére is. A „Natura 2000 – ökológiai előfeltételek és zavaró tényezők” hatásmutató a Natura 2000 területeken vagy azok közelében zajló tevékenységekkel foglalkozó projektgazdák, engedélyt kiadó szervek, valamint tervezők számára szolgáló eszköz. A hatásmutató olyan eszköz, amellyel feltárhatók a tevékenységből eredő és a tervek alapján valószínűsíthető lehetséges káros hatások. A hatásmutató információt nyújt a fajok és élőhelytípusok érzékenységről a leggyakoribb zavaró tényezők tekintetében. Ezek az információk általános jellegűek: annak megállapításához, hogy egy tevékenység a gyakorlatban káros-e, további kutatást kell végezni.

Az interneten megtalálható továbbá egy 2010-ben kidolgozott, jelentőségre vonatkozó iránymutatás² is, amely tanácsokat ad a Natura 2000 területekre gyakorolt hatások jelentőségének értékeléséhez. A kiindulópont az, hogy ha a beavatkozás eredményeként egy élőhely területe, egy faj egyedeinek a száma vagy egy élőhely minősége csökken a természetvédelmi célkitűzésekben meghatározottakhoz képest, akkor jelentős következmények várhatók. A tevékenység sajátos jellemzői vagy a terület sajátos körülményei következtében azonban előfordulhat, hogy a csökkenés ellenére nincsenek jelentős következmények. A terület szintjén végzett részletes elemzés ezért eltérő következtetéshez vezethet, amelyet az iránymutatások ismertetnek.

Emellett külön iránymutatás áll rendelkezésre a nitrogén-lerakódásból eredő lehetséges hatásokkal járó projektekre vonatkozóan. Hollandia esetében a nitrogén-lerakódás vonatkozásában komplex rendszert fejlesztettek ki, amely (csak) a különböző forrásokból származó nitrogén kumulatív hatásait veszi figyelembe.

A nemzeti projektek vonatkozásában, az „engedélyezési adatbázis” tartalmaz minden lényeges információt, valamint tartalmazza a határozatot és – 2017. január 1-je óta – a természetvédelmi törvény végrehajtásához kapcsolódó engedélyekre vonatkozó teljes körű megfelelő vizsgálatokat is.

1.2. Útmutató az értékeléshez

Ausztria – A közlekedési infrastruktúra értékelésére vonatkozó iránymutatások

Az osztrák közúti-vasúti közlekedési kutatóközpont (www.fsv.at) iránymutatást dolgozott ki, ez az úgynevezett „RVS”³. Az autópályákért és autótutakért felelős osztrák közlekedési, innovációs

¹ <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/routeplanner.aspx>

² https://www.commissiemer.nl/docs/mer/diversen/leidraad_bepaling_significantie27052010.pdf

³ RVS = Útmutatás és előírások közutak tervezéséhez, építéséhez és karbantartásához (Richtlijnen und Vorschriften für das Straßenwesen) www.fsv.at

és technológiai minisztérium kötelezővé tette ezeket az iránymutatásokat az ASFINAG (nemzeti közúttársaság) számára, valamint a „játékszabályok” egy részét más projektek számára is. Az iránymutatások többek között azt ismertetik, hogy hogyan kell kialakítani a tervezési folyamatokat, és milyen módszereket kell alkalmazni a különböző környezetvédelmi követelmények megfelelő figyelembevételére. Ezek az iránymutatások például a küszöbértékekre vonatkozó ajánlásokat vagy megállapodásokat, a gyűjtési módszerek leírását, illetve a technikai fogalmak meghatározását tartalmazzák. A természetvédelem érdekében – különösen a Natura 2000 és az uniós fajvédelmi követelmények tekintetében – 2015-ben külön RVS kidolgozására és közzétételére került sor („Fajvédelmi vizsgálatok infrastrukturális projektek során”, RVS 04.03.13). Ez a felhasználók – a projekttervező irodák és az infrastruktúra-értékelő hatóságok – számára világosan érthető módon olyan témákkal foglalkozik, mint például egy adott populációt vagy Natura 2000 területet érintő jelentős zavarás meghatározása.

Belgium – Iránymutatások a levegőből történő lerakódások okozta elsavasodás és eutrofizáció értékeléséhez

Rendelkezésre állnak iránymutatások olyan hatásokra vonatkozóan, mint például „levegőből történő lerakódások okozta elsavasodás” és a „levegőből történő lerakódások okozta eutrofizáció”. Ezek a módszerek olyan tevékenységekhez kapcsolódnak, mint az intenzív mezőgazdaság, az ipari fűtési és energetikai folyamatok, valamint a mobilitás (nitrogén-oxidok és ammónia lerakódása). Ezeknek a lehetséges hatásoknak az értékelése érdekében kétlépcsős megközelítést támogatnak. Az első előzetes értékeléshez rendelkezésre áll egy **interaktív online eszköz**, amelynek segítségével gyors áttekintéssel megállapítható, hogy várható-e lehetséges hatás. Ha a lerakódások ezen gyors áttekintése eredményeként zöld fény jelenik meg, akkor nem várható lehetséges káros hatás. Ha az eszköz piros fényt ad, az azt jelenti, hogy fennállhat káros hatás, amelyet megfelelő vizsgálat során alaposabban meg kell vizsgálni (<https://www.milieuintfo.be/voortoets/>).

Németország – A jelentős káros hatások meghatározására vonatkozó küszöbértékek megállapítása

Németországban, csakúgy, mint máshol, a szubjektív magas foka miatt nehéz volt a Natura 2000 célelemekre gyakorolt hatás jelentőségének vizsgálata, amely a megfelelő vizsgálat középpontja. Emiatt az illetékes hatóságok gyakran nem rendelkeztek megalapozott tudományos bizonyossággal azon döntéseik alátámasztásához, hogy engedélyezzenek-e egy tervet vagy projektet, vagy sem.

E probléma feloldására, és hogy egységesebb és következetesebb megközelítést biztosítsanak a hatások jelentőségének gyakorlati vizsgálata során, a német szövetségi természetvédelmi hivatal (BfN) kutatási projektet rendelt meg, hogy tudományosan kipróbált szabályokat és konvenciókat adjon minden, a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvben felsorolt és Németországban előforduló élőhelytípusra és fajra gyakorolt hatások értékelése vonatkozásában. Az ennek eredményeként készült útmutatót 2007-ben tették közzé (Lambrecht & Trautner 2007).

A. A normák háttere és státusza

Az EUB által a Waddensee-ügyben hozott ítélet alapján a németországi legfelsőbb nemzeti közigazgatási bíróság (BVerwG) arra a következtetésre jutott, hogy egy Natura 2000 területen a természetvédelmi célkitűzések részét képező élőhely elvesztése általában a terület épségére gyakorolt jelentős káros hatásnak tekintendő. Az EUB által a Galway-ügyben (C-258/11. sz. ügy) 2013. április 11-én hozott ítéletből is egyértelműen kitűnik, hogy a Natura 2000 területeken lévő

élőhelyek szigorú védelmére van szükség, és hogy bizonyos feltételek mellett még a kis veszteségek is jelentősnek tekinthetők.

A viszonylag kis veszteségek megfelelő kezelése érdekében a Lambrecht & Trautner (2007) normái jelzik a jelentőség irányadó szintjeit. Ezeket a normákat tudományos kutatási és fejlesztési projektek során dolgozták ki, majd hat évig tartó széles körű szakértői részvételi eljárás keretében megvitatták és értékelték. Ma már a normák széles körben elfogadottak, azokat iránymutatásokban ajánlják, hivatalosan és rendszeresen figyelembe veszik a közigazgatási bíróságok, és széles körben alkalmazzák mindenféle megfelelő vizsgálatok során.

B. A normák koncepciója

A norma kiinduló feltételezése általában az, hogy egy Natura 2000 területen a természetvédelmi célkitűzések részét képező élőhelytípusoknak és fajok élőhelyeinek a végleges elvesztését a terület épségére gyakorolt jelentős káros hatásnak kell tekinteni. Ugyanakkor azonban bizonyos szintű veszteség jelentéktelennek tekinthető egyes élőhelytípusok és fajok esetében, adott körülmények között.

Az iránymutatás tudományosan elfogadott kritériumokat és küszöbértékeket határoz meg a jelentőség megállapításához, amelyek minőségi és funkcionális szempontokon, valamint mennyiségi kritériumokon alapulnak. Ahhoz, hogy egy hatást jelentéktelennek lehessen minősíteni, az összes alábbi feltételnek teljesülnie kell:

- A. az élőhely fontos vagy különleges funkciója vagy variánsa nem érintett. Az élőhely sajátos elemeinek változatlanoknak kell maradniuk;
- B. az egyes élőhelytípusokra és fajok élőhelyeire meghatározott „mennyiségi – abszolút területcsökkenés” irányadó értékeit nem lépik túl;
- C. a területen található élőhely teljes területének 1 %-át kitevő „relatív területvesztést” nem lépték túl;
- D. a más projektekkel együtt fennálló kumulatív hatások nem lépik túl a fenti értékeket (B. és C.);
- E. az egyéb hatástényezőkkel együtt fennálló kumulatív hatások sem haladják meg a fenti értékeket.

C. Az élőhelyek elvesztésére vonatkozó küszöbértékek kidolgozása

A nem jelentős veszteségekre vonatkozó irányadó értékeket élőhely-specifikus és fajspecifikus megközelítés alkalmazásával dolgozták ki, meghatározott kritériumok alapján. A küszöbértékeket az élőhelyek sebezhetőségének figyelembevételével határozták meg, amelyet 3 fő kritérium és 4 másodlagos kritérium alapján becsültek meg:

Az élőhelytípusokra vonatkozó fő kritériumok:

- az élőhely legkisebb életképes területe ökológiai szempontból;
- a élőhely átlagos területe Natura 2000 területeken;
- az élőhely teljes területe a Natura 2000 hálózatban.

Másodlagos kritériumok:

- az élőhelytípus ritkasága/gyakorisága;
- elsődleges fontosságú élőhelyként való besorolás;
- az élőhely fenyegetett helyzete;
- megújulási képesség.

A szárazföldi élőhelyek tekintetében öt, míg a tengeri élőhelyek tekintetében két sebezhetőségi osztály került meghatározásra (lásd: 1. táblázat) a Natura 2000 hálózatban található élőhelyek országos állományának értékelése alapján.

Ezt követően létrehoztak egy mátrixot, amely a sebezhetőségi osztályokat hozzárendelte a relatív területvesztés 3 szintjéhez (I., II. és III. szint), amelyek 1 %-os, 0,5 %-os és 0,1 %-os relatív veszteségnek felelnek meg. Minden élőhelyosztályra és minden egyes relatív veszteségi szintre vonatkozóan megbecsülték az elfogadható abszolút területvesztés küszöbértékeit az egyes élőhelyosztályok esetében (lásd az 1. táblázatot).

1. táblázat: Irányértékek az élőhelyvédelmi irányelv 1. mellékletében felsorolt védett élőhelyek elfogadható, nem jelentős mértékű elvesztésének abszolút és relatív küszöbértékeire

Relatív veszteség esetén:	Szint	Irányértékek osztályai (az elfogadható mennyiségi – abszolút élőhelyvesztés küszöbértékei)						
		1.	2.	3.	4.	5.	6a.	6b.
		Különleges tengeri osztály						
< 1 %	I. alap irányérték	0 m ²	25 m ²	50 m ²	100 m ²	250 m ²	500 m ²	0,5 ha
< 0,5 %	II. közép irányérték	0 m ²	125 m ²	250 m ²	500 m ²	1,250 m ²	2,500 m ²	2,5 ha
< 0,1 %	III. felső irányérték	0 m ²	250 m ²	500 m ²	1,000 m ²	2,500 m ²	5,000 m ²	5 ha

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a Németországban előforduló 91 élőhelytípus közül 21 esetében nem fogadható el veszteség, míg a fennmaradó élőhelyek tekintetében bizonyos veszteség jelentéktelennek tekinthető, amennyiben nem lépik túl az egyes élőhelyekre meghatározott irányértékeket.

Az abszolút területvesztésnek a relatív veszteséghez való hozzárendelése azt jelenti, hogy egy nagyobb élőhely esetében nagyobb abszolút veszteség megengedett, amennyiben az az érintett területnek kisebb hányadát teszi ki. A küszöbértékek meghatározásához az élőhely legkisebb életképes területét vették figyelembe. Az I. mellékletben felsorolt egyes németországi élőhelytípusok esetében az élőhelyek elvesztése tekintetében meghatározott irányértékeket az alábbi 2. táblázat mutatja be.

2. táblázat: Az élőhelyek elvesztésének irányértékei az I. mellékletben felsorolt egyes németországi élőhelytípusok esetében

Kód	Élőhelytípus	Az élőhelyek elvesztésének irányértéke (m ² -ben)			
		osztály	I. szint	II. szint	III. szint
			Ha a veszteség ≤ 1 %	Ha a veszteség ≤ 0,5 %	Ha a veszteség ≤ 0,1 %
9110	Mészkerülő bükkösök (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	5.	250	1 250	2 500
9130	Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>)	5.	250	1 250	2 500
9170	Gyertyános-tölgyesek	4.	100	500	1 000
91E0*	Ligeterdők	4.	100	500	1 000
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek	4.	100	500	1 000
4030	Európai száraz fenyérek	3.	50	250	500
6430	<i>Hidrofil</i> magaskórós szegélytársulások	3.	50	250	500
6120*	Száraz meszes homoki gyep	2.	25	125	250
7110*	Dagadólápok	1.	0	0	0
7220*	Mésztufás források	1.	0	0	0

C. Állatfajok élőhelyeinek elvesztésére vonatkozó küszöbértékek

A védett fajok élőhelyei elfogadható elvesztésének mértékeit elsősorban a fajok élőhelyeinek tipikus mérete és a szakirodalom áttekintése alapján határozták meg, figyelembe véve az otthonterületeket, a területek méreteit, az egyedek mobilitását és a populációk elterjedését. A fajokat az átlagos otthonterületek alapján 8 osztályba sorolták, amelyeket a következőképpen határoztak meg (Bink, 1992 alapján): <1 ha, 4 ha, 16 ha, 64 ha, 260 ha, 10 km², 40 km², 160 km².

A jelentőségi szintek „irányértékeit” ezután az osztályhoz rendelt érték 1/100 vagy 1/1 000 részeként határozták meg, attól függően, hogy az adott osztályt egyedek vagy populációk tekintetében jelölték ki. Az irányértékeknél figyelembe kell venni a relatív és abszolút veszteségek kombinációját is.

Ezen túlmenően figyelembe kell venni egy faj sajátos élőhelyhasználatát is annak meghatározásához, hogy az élőhelyek mely részei esetében alkalmazhatók az irányértékek. A fokozottan veszélyeztetett fajok esetében nincs megadva irányérték; vagyis bármely nullánál nagyobb érték a jelentős hatás küszöbértékének tekintendő.

Ami a II. mellékletben szereplő 53 fajt illeti, közülük 16 faj esetében, továbbá a madárvédelmi irányelvben szereplő 98 madárfaj közül 20 esetében nincs küszöbérték. Ez azt jelenti, hogy semmilyen veszteség nem fogadható el. Mindezek a következtetések/szám adatok/küszöbértékek csak iránymutató jellegűek. Eszerint minden megfelelő vizsgálat esetén továbbra is eseti megközelítést kell alkalmazni.

D. A normák előnyei

Közzététele óta az útmutató sikerrel vizsgázott a német bíróságok előtt, és most már az egész országban alkalmazzák. Több mint tíz év tapasztalata alapján e megközelítés számos előnye azonosítható:

- nagyobb átláthatóság és objektivitás, egyértelmű értékelési keret az épségre gyakorolt jelentős káros hatások értékeléséhez;
- a megfelelő vizsgálatra vonatkozó szabályok egyértelműek mindenki számára (javaslattevő, tanácsadók, illetékes hatóság, természetvédelmi hatóság, bírák/bíróságok és a nyilvánosság);
- a normák garantálják az értékelések minőségét;
- a megközelítés más hatások esetében is hasznos lehet (a fokozatos veszteségek tekintetében);
- nagyobb jogbiztonságot és tervezési biztonságot nyújt.

A kidolgozással, a gyakorlatban történő alkalmazással, valamint az ítélkezési gyakorlattal kapcsolatos további információkért lásd:

Lambrecht H., Trautner J. (2007): Fachinformationssystem und Fachkonventionen zur Bestimmung der Erheblichkeit im Rahmen der FFH-VP — Endbericht zum Teil Fachkonventionen, Schlusstand Juni 2007. (Szakértői információs rendszer és szabályok a jelentőség értékeléséhez a megfelelő vizsgálat során – Zárójelentés, szakértői szabályok rész, végleges változat, 2007. június. Német nyelven.)
<https://www.bfn.de/themen/planung/eingriffe/ffh-vertraeglichkeitspruefung.html>

Bernotat, D. (2013): Megfelelő vizsgálat: A jelentőségre vonatkozó normák a nagyobb tervezési biztonság érdekében. A JASPERS program keretében szervezett természetvédelmi szemináriumon bemutatott prezentáció, Brüsszel, 2013. április 10.
<http://www.jaspersnetwork.org/download/attachments/13205585/Appropriate%20assessment%20standards%20-%20Germany.pdf?version=1&modificationDate=1400316957000&api=v2>

Németország – A vadon élő állatok projektekké és műveletekkel összefüggő elhullásának értékelésére vonatkozó kritériumok

2008 és 2016 között Németországban rendszert dolgoztak ki az emberi tevékenység okozta elhullás faji szintű jelentőségének osztályozására. Ez a rendszer a populációbiológiával és a védettségi helyzettel kapcsolatos paramétereket vesz figyelembe.

Először a **populációbiológiai érzékenységi mutató** (PSI) kidolgozására került sor olyan paraméterek alapján, mint az elhullás, élettartam, életkor az első alkalommal történő szaporodás idején, szaporodási ráta, a nemzeti szintű populációméret és a populáció alakulása. A paraméterek többsége esetében a mért értékeket olyan pontozási rendszerre váltották át, amely tükrözi az emberi tevékenység okozta elhullással szembeni veszélyeztetettséget, és amely a nagy fokú veszélyeztetettséggel kezdődik (1 pont), és az alacsony fokú veszélyeztetettséggel végződik (9 pont).

Létrehozták továbbá a **természetvédelmi érték mutatóját** (NWI). Ez a mutató olyan paramétereket vesz figyelembe, mint a „helyzet a nemzeti vörös listán”, „abundancia Németországban”, „a populáció állapota” (a Natura 2000 rendszer szerint) és „a fajért való nemzeti felelősség”.

A fajspecifikus értékelések elvégzésének elősegítése érdekében a két mutatót (PSI és NWI) egy mátrixban összevonták, ami a **mortalitási érzékenységi mutatót** (MGI) eredményezte. Ez a mutató megkönnyíti egy egyed elvesztésének az értékelését a teljes populációra nézve. Ezzel lehetővé válik annak kimutatása, hogy mely fajok (függetlenül attól, hogy azok mennyire ritkák, veszélyeztetettek és érzékenyek) esetében tekintendő már csupán néhány egyed elvesztése is jelentősnek a vizsgálatok során. Az MGI lehetővé teszi azon népes fajok azonosítását is, amelyek esetében nincs szükség a projekttel kapcsolatos halandósági kockázat részletesebb vizsgálatára, legalábbis akkor, ha csak néhány egyed érintett.

A mutatók mellett a hatóságok előírásokat is kidolgoztak arra vonatkozóan, hogy hogyan kell alkalmazni az MGI-t a tervezés és a hatásvizsgálat keretében. A tervezési és engedélyezési folyamatok során az ütközés vagy az elhullás kockázatát projektspecifikus alapon kell figyelembe venni. Például a szélerőműveknek, elektromos távvezetéknek (ütközés és áramütés) és közlekedési útvonalaknak (közutak és vasútvonalak) való ütközésből eredő elhullás kockázata madarak esetén nem csupán fajonként eltérő, de a projekt típusától is függhet. Ugyanez érvényes a denevérek esetében is.

Ezért a második lépésben az egyes projekttypusokhoz kapcsolódó halandósági kockázatot az egyes fajok vonatkozásában négy osztályra osztották madarak esetében (elektromos távvezetéknek való ütközés, áramütés középvezetékű oszlopoknál, autóknak és szélerőműveknek való ütközés), és két osztályra denevérek esetében (autóknak és szélerőműveknek való ütközés). Ez az értékelés az egyes projekttypusok következtében Németországban és Európában elpusztult állatok száma vonatkozásában a szakirodalom kiterjedt áttekintésén, továbbá a fajok biológiájával és viselkedésével kapcsolatos ismereteken (pl. mobilitás, otthonterület mérete, repülési magasság, repülési viselkedés, manőverezési képesség, mozgás sebessége, testméret, szárnyfeszítávolság vagy látás), a közzétett szakértői becsléseken (ideértve a közzétett nemzeti és nemzetközi iránymutatásokat is) és saját becsléseken alapul. A különböző projektekből származó balesetekre vonatkozó statisztikák értelmezése során figyelembe vették az érintett fajok abundanciáját is.

Ezt követően az egyes projekttypusokhoz kapcsolódó halandósági kockázatot összevonták az általános mortalitási érzékenységgel (MGI) az **egyed projekttypusokhoz** kapcsolódó **mortalitási érzékenységi mutató** formájában (vMGI).

Ennek további szemléltetésére az elektromos távvezetékkel, szélerőművekkel vagy utakkal való „magas ütközési kockázat” nem jelent automatikusan „jelentősen megnövekedett halandósági kockázatot” (a természetvédelmi jogszabályok értelmében) azon fajok esetében, amelyek 50–60 %-os természetes mortalitási arányt mutatnak. Drasztikusabb példaként említhetők a rovarok (pl. számos lepke és szitakötő), amelyek esetében ugyan magas az utakon történő ütközés kockázata, de amelyek 100 %-a egyébként is természetes módon elpusztul minden évben. Ezek az állatok alkalmazkodnak a magas veszteségekhez teljes autökológiájuk során (magas természetes mortalitás, alacsony élettartam, magas szaporodási ráta, nagy populációméret). Így a rövid életű fajok esetében az infrastruktúrából eredő bizonyos antropogén halandósági kockázatok sokkal kevésbé jelentősek, mint az alacsony természetes mortalitással és szaporodási rátával rendelkező, hosszú életű fajok (k-stratégák) esetében. Az MGI-módszer alkalmazásával ezeket az autökológiai szempontokat és különbségeket figyelembe veszik a projektspecifikus halandósági kockázatok értékelése során.

Végezetül minden egyes esetet értékelni kell a projekt és az érintett fajok egyedeinek száma közötti potenciális konfliktus szempontjából. E célból a „konstellációs specifikus kockázat” (KSR) alkalmazandó. E kockázat értékelése területspecifikus információkon és projektparamétereken alapul.

Összefoglalva, a mortalitási érzékenységi mutató (MGI) nem helyettesítheti a mortalitás minden egyes esetben történő értékelését. Viszont a differenciált osztályozások lehetővé teszik a

halandósági kockázatok objektív értékelését, például a hatások enyhítéséről szóló rendelet (a német szövetségi természetvédelmi törvény) vagy az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (megfelelő vizsgálat) és 12. cikkének (fajvédelem) rendelkezései, illetve a környezeti felelősségről szóló irányelv rendelkezései értelmében. A módszer célja, hogy szabványosított módon értékelje a fajok elhullásának hatását, és ezáltal növelje a hatásvizsgálatok objektivitását és átláthatóságát.

BERNOTAT, D. & DIERSCHKE, V. (2016): Übergeordnete Kriterien zur Bewertung der Mortalität wildlebender Tiere im Rahmen von Projekten und Eingriffen. 3. Fassung – Stand 20.09.2016. – Leipzig (Bundesamt für Naturschutz), 460 S.

<https://www.bfn.de/themen/planung/eingriffe/besonderer-artenschutz/toetungsverbot.html>

Olaszország. Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdése szerinti vizsgálatokra vonatkozó nemzeti iránymutatások

Olaszország nemrégiben tette közzé nemzeti iránymutatásait, amelyek az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3)–(4) bekezdésével összhangban ismertetik az előzetes értékelésre, a megfelelő vizsgálatra és az eltérések alkalmazására vonatkozó eljárásokat.

A dokumentumot a hatásvizsgálat területén illetékes nemzeti és regionális hatóságok, valamint közigazgatási szervek képviselőiből álló munkacsoport készítette. Ennek során figyelembe vették a célravezetőségi vizsgálat során kapott javaslatokat és a 6. cikkre vonatkozó bizottsági iránymutatás aktualizálását.

Az iránymutatások célja a 6. cikk (3)–(4) bekezdése végrehajtásának nemzeti szinten történő harmonizálása. Előmozdítják a tervek, programok, projektek, beavatkozások és tevékenységek – vagyis nem csupán tervek és projektek – bevonását az eljárásba. Megadják az „előzetes értékelés formátumát” annak biztosítása érdekében, hogy ebben a szakaszban egységes megközelítés érvényesüljön, és nemzeti szinten egységes értékelési kritériumokat alkalmazzanak. Kidolgozásra került a „projektgazda formátum” is a tervek, programokra, projektekre, beavatkozásokra és tevékenységekre vonatkozó releváns információk bemutatásához. A megfelelő vizsgálat tekintetében az iránymutatások részletes előírásokat tartalmaznak a tartalomra és a figyelembe veendő információkra vonatkozóan, valamint különleges rendelkezéseket a tanulmány elemeire és a Natura 2000 területekre gyakorolt hatások jelentőségének minőségi és mennyiségi elemzésére vonatkozóan.

A 6. cikk (4) bekezdése szerinti eltérést illetően az iránymutatások külön fejezetben foglalkoznak az alternatív megoldások értékelésével. Az iránymutatásokban hangsúlyozzák, hogy ez az értékelés formálisan és minden esetben előfeltétele a 6. cikk (4) bekezdésében foglalt mentesítési eljárás engedélyezésének, ugyanakkor azonban úgy vélik, hogy egy megfelelő vizsgálat keretében lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a javaslatot alacsonyabb környezeti hatású megoldások felé irányítsák.

Az iránymutatások ismertetik továbbá a kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indokok ellenőrzésének kritériumait, a megfelelő kiegyenlítő intézkedések meghatározásának és végrehajtásának módszereit, valamint az azok ellenőrzésével és az Európai Bizottság értesítésére vonatkozó eljárással kapcsolatos pontosítások elvégzését a megfelelő formanyomtatvány kitöltésével. A kiegyenlítő intézkedések tekintetében a következő minimális kiegyenlítési mértékeket javasolják: 2:1 arány a közösségi jelentőségű, elsődleges fontosságú élőhelyekre és/vagy fajokra vonatkozóan (ez a veszélyeztetett fajok élőhelyeire is érvényes); 1,5:1 arány a közösségi jelentőségű élőhelyekre és/vagy fajokra vonatkozóan (ez a fajok élőhelyeire is érvényes); 1:1 arány a további élőhelyekre, fajokra vagy fajok élőhelyeire vonatkozóan.

A NATURA 2000 TERÜLETRE GYAKOROLT HATÁSOK JELENTŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA
(AZ OLASZORSZÁGI NEMZETI IRÁNYMUTATÁSOKBAN SZEREPLŐ ELŐZETES ÉRTÉKELÉSI
NYOMTATVÁNY RÉSZÉ)

1. KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYEK		
<p>A javaslat által érintett közösségi jelentőségű élőhelyek (az élőhelyvédelmi irányelv I. melléklete):</p> <ul style="list-style-type: none"> • • 		
<p>Közösségi jelentőségű élőhelyek esetleges elvesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Élőhely kódja: - <i>minden érintett élőhelyre vonatkozóan meg kell ismételni</i> 	☐ Nem	☐ Igen ☐ Állandó ☐ Ideiglenes
<p>Közösségi jelentőségű élőhelyek esetleges szétaprózódása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Élőhely kódja: - <i>minden érintett élőhelyre vonatkozóan meg kell ismételni</i> 	☐ Nem	☐ Igen ☐ Állandó ☐ Ideiglenes
2. KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ FAJOK ÉS ÉLŐHELYEIK		
<p>A javaslat által érintett közösségi jelentőségű fajok (az élőhelyvédelmi irányelv II. melléklete és a madárvédelmi irányelv 4. cikke):</p> <ul style="list-style-type: none"> • • 		
<p>Közösségi jelentőségű fajok esetleges megzavarása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faj: - <i>minden érintett fajra vonatkozóan meg kell ismételni</i> 	☐ Nem	☐ Igen ☐ Állandó ☐ Ideiglenes
<p>Közösségi jelentőségű fajok lehetséges közvetlen/közvetett elvesztése (minden érintett fajra vonatkozóan meg kell ismételni):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faj: - Egyedek, párok stb. száma az egységes űrlap alapján 	☐ Nem	☐ Igen Becsült veszteség <i>(egyedek, párok stb. száma)</i>
<p>Fajok élőhelyeinek esetleges elvesztése/szétaprózódása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faj: - Fajok élőhelyének típusa: 	☐ Nem	☐ Igen ☐ Állandó ☐ Ideiglenes

<i>(a fajok minden érintett élőhelyére vonatkozóan meg kell ismételni)</i>		
3. KUMULATÍV HATÁSOK ÉRTÉKELÉSE		
<p>Okozhat-e más terv, program, projekt, beavatkozás vagy tevékenység jelentős kumulatív és/vagy együtttható hatásokat az érintett Natura 2000 területre nézve a szóban forgó javaslattal együtt?</p> <p>☐ Igen ☐ Nem</p> <p>Ha igen, kérjük, nevezze meg, melyik más tervről, programról, projektről, beavatkozásról vagy tevékenységről van szó, és írja le, hogy ezek hogyan fognak jelentős hatást gyakorolni a területre a vizsgált javaslattal együtt:</p> <p>.....</p>		
4. A KÖZVETETT HATÁSOK ÉRTÉKELÉSE		
<p>A javaslat gyakorolhat közvetett hatásokat a Natura 2000 területre?</p> <p>☐ Igen ☐ Nem</p> <p>Ha igen, kérjük, nevezze meg azokat:</p> <p>.....</p>		
5. AZ ÉRTÉKELÉS ÖSSZEFOGLALÁSA		
<p>A terv, program, projekt, beavatkozás vagy tevékenység gyakorolhat-e – akár potenciálisan – közvetlen, közvetett és/vagy kumulatív hatásokat közösségi jelentőségű élőhelyekre?</p> <p>☐ Igen ☐ Nem</p> <p>Ha igen, miért?</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		
<p>A terv, program, projekt, beavatkozás vagy tevékenység gyakorolhat-e – akár potenciálisan – közvetlen, közvetett és/vagy kumulatív hatásokat közösségi jelentőségű fajokra?</p> <p>☐ Igen ☐ Nem</p> <p>Ha igen, miért?</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		
<p>A terv, program, projekt, beavatkozás vagy tevékenység gyakorolhat-e – akár potenciálisan – közvetlen, közvetett és/vagy kumulatív hatásokat a Natura 2000 terület(ek) épségére?</p> <p>☐ Igen ☐ Nem</p> <p>Ha igen, miért?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		
6. AZ ELŐZETES ÉRTÉKELÉS MEGÁLLAPÍTÁSAI		

Következtetések és indokolások (indokolással ellátott vélemény):

.....
.....
.....
.....

7. AZ ELŐZETES ÉRTÉKELÉS EREDMÉNYE:

☐	Pozitív: nincs szükség megfelelő vizsgálatra	☐	Negatív: megfelelő vizsgálatra van szükség
--------------------------	--	--------------------------	--

Forrás: Iránymutatások a Natura 2000 területekre gyakorolt hatások értékeléséhez (Olaszország). *Linee guida nazionali per la valutazione di incidenza (VINCA). Direttiva 92/43/CEE "Habitat" art. 6, paragrafi 3 e 4. Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, 2019.*

1.3. Egy írországi nemzeti villamosenergia-program megfelelő vizsgálata – a kumulatív hatások értékelése

A Grid25 végrehajtási program (a továbbiakban: végrehajtási program) az írországi villamosenergia-hálózat 2025-ig történő fejlesztésére vonatkozó terv. Célja megújuló és hagyományos energiaforrásokból hosszú távon fenntartható és megbízható ellátás biztosítása a nagyvárosok, kisvárosok, falvak, otthonok és más kulcsfontosságú piacok számára, ahol villamos energiára van szükség.

A végrehajtási program főbb rendelkezései 2025-ig a következők:

- a meglévő hálózat korszerűsítése 2 530 km-en és
- 828 km új infrastruktúra építése.

Magas szintű stratégiaként a Grid25 végrehajtási program jelzi, hogy a jövőben várhatóan milyen típusú infrastrukturális követelmények jelentkezhetnek tekintettel a megújuló energiával kapcsolatos kormányzati politikára és a kereslet előre jelzett növekedésére, de nem írja elő pontosan az infrastruktúra, például az erőművek vagy a transzformátorok helyét vagy az átviteli vezetékek nyomvonalát. Ehelyett indikatív áttekintést nyújt a hálózat jövőbeli fejlesztése tekintetében javasolt általános megközelítésről.

A programot az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése értelmében **megfelelő vizsgálatnak** vetették alá. Mivel a végrehajtási program az egész Ír Köztársaságra vonatkozik, és Írország határain túl is szinergikus hatásokkal járhat, előzetes értékelést végeztek az Ír Köztársaságban és az Észak-Írországban található valamennyi Natura 2000 területen.

Előzetesen megvizsgálták azokat a hatástípusokat, amelyek a végrehajtási program eredményeként felmerülhetnek. A hatás típusa a megépített infrastruktúra típusától függ, beleértve a következőket:

- földi infrastruktúra, pl. villamosenergia-termelő állomások, transzformátorok stb.;
- lineáris infrastruktúra, pl. felsővezetékek, földkábelek.

A végrehajtási program megvalósulásából eredő potenciális hatásokat több kategóriába sorolták:

- élőhely elvesztése/csökkenése;
- kulcsfontosságú fajok megzavarása;

- az élőhelytípus vagy a fajok élőhelye szétaprózódása;
- a fajok sűrűségének csökkenése;
- a természetvédelmi érték kulcsfontosságú mutatóinak megváltozása, például a vízminőség és -mennyiség csökkenése.

A végrehajtási program jellegéből adódóan a hatásokról általános leírást adtak, de azokat konkrétan meghatározták minden terület vonatkozásában, ahol az előzetes értékelésre sor került. Az előzetes értékelés során mintegy 340 különleges természetmegőrzési területet és 97 különleges madárvédelmi területet azonosítottak, amelyeket a végrehajtási programban javasolt infrastruktúra-fejlesztés közvetlenül vagy közvetve érinthet. A határon átnyúló rendszerösszekötők további 18 különleges természetmegőrzési területet és 2 különleges madárvédelmi területet érinthetnek Észak-Írországban.

Ezt követően a megfelelő vizsgálat során elemezték a végrehajtási program akár önmagában, akár más terv vagy projekt részeként történő alkalmazásából eredő lehetséges káros hatásokat. Először a kumulatív hatások értékelésére került sor annak érdekében, hogy meggyőződjenek arról, hogy azokat megfelelően figyelembe vették a végrehajtási program potenciális jelentős hatásainak értékelése során.

A kumulatív hatások értékelése

Az értékelés során azonosították azokat a főbb terveket, szakpolitikákat és programokat (nemzeti, regionális és megyei szinten), amelyek olyan fejleményekhez vezethetnek, amelyek hatásai a Grid25 végrehajtási program hatásaival összefonódhatnak vagy kölcsönhatásba kerülhetnek. Ehhez az elemzéshez ismerni kellett az összes vizsgált terv/fejlesztés várható hatásait, és annak ellenére, hogy bizonyos tervek esetében korlátozottak voltak az azok valószínű hatásaira vonatkozó információk, azonosítani lehetett azokat a kölcsönhatásokat, amelyek egyes tervek esetében kumulatív hatásokat eredményeznek. Az alábbi táblázat néhány példát mutat be.

Szakpolitika, terv, program vagy projektek	Kumulatív hatásokat eredményező kölcsönhatások
Nemzeti (példa)	
Transport 21 program	<p>Együttesen kifejtett potenciális hatások jelentkezhetnek, ha új vagy korszerűsített közlekedési folyosók épülnek az új vagy korszerűsített átviteli infrastruktúrával párhuzamosan. A hatások a következők lehetnek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Élőhelyek elvesztése és megzavarása. Az infrastruktúra és az átviteli vezetékek elhelyezésétől/nyomvonalának helyétől függően valamennyi kijelölt szárazföldi terület érintett lehet. • A helyi hidrológiai viszonyok módosulásai és a szomszédos élőhelyekre gyakorolt hatás. A felszín alatti vizektől függő élőhelyek, például a lápok, turloughok és mocsarak a legnagyobb valószínűséggel érintettek. • Üledékszennyezés és kapcsolódó hidrológiai hatások, amennyiben a felszíni vizektől függő fajok és élőhelyek érintettek. A lazac, az ingola, a csókarák és a folyami gyöngykagyló érintett lehet.

	<ul style="list-style-type: none"> • A felszíni és felszín alatti vizek szennyező anyagokkal (pl. tüzelőanyagokkal, kenőanyagokkal, betonnal) történő szennyeződése az építkezés során. A lazac, az ingola, a csókarák és a folyami gyöngyagyló érintett lehet. • A fajok megzavarása az építési és karbantartási tevékenységek során. Az esetlegesen érintett fajok közé tartoznak a tengerparti és az édesvízi különleges madárvédelmi területek fészkelő és áttelelő madarai; a vidrák és a jégmadarak, amennyiben a fejlesztésre vízfolyások mellett vagy azokon keresztül kerül sor; a denevérek, amennyiben a fejlesztés erdőterületeket, sövényeket vagy pihenőhelyeket érint. • A madarakkal való ütközések kockázata, amennyiben felsővezetéseket szerelnek fel különleges madárvédelmi területek közelében vagy madarak repülési útvonalait átszelve.
Regionális (példa)	
Regionális hulladékgazdálkodási tervek	<p>Együttesen kifejtett potenciális hatások jelentkehetnek, ha az új hulladékinfrastruktúra és az új átviteli infrastruktúra együttesen fordul elő egy kijelölt területen belül vagy annak közvetlen közelében.</p> <p>A várható jelentős hatások megegyeznek az előzőekben felvázoltakkal.</p>
Megye (példa)	
Megyei és városi fejlesztési tervek	<p>Együttesen kifejtett potenciális hatások jelentkehetnek, ha az a követelmény, hogy új infrastruktúrát kell biztosítani megyei és városi fejlesztési tervek végrehajtása révén. A kapcsolódó átviteli infrastruktúra biztosítása valószínűleg jelentős hatásokkal járhat, a korábban leírtak szerint.</p>
Projektek	
Tengerienergia-termelési projektek	<p>Együttesen kifejtett potenciális hatások jelentkehetnek a tengeri és a szárazföldi infrastruktúra közötti kapcsolódási pontokon. Az esetleges hatások közé tartoznak a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Élőhelyek elvesztése és megzavarása. Az infrastruktúra és az átviteli vezetékek elhelyezésétől/nyomvonalának helyétől függően valamennyi kijelölt szárazföldi terület érintett lehet. Az élőhelyek elvesztése az árapályövi területeken és a tengerparti övezetekben is bekövetkezhet. Az élőhelyek elvesztése fokozottabban jelentkezik ott, ahol földkábelek telepítésére kerül sor. • Üledékszennyezés és kapcsolódó hidrológiai hatások, amennyiben a felszíni vizektől függő fajok és élőhelyek érintettek. A lazac, az ingola, a csókarák és a folyami gyöngyagyló érintett lehet. • A felszíni és felszín alatti vizek szennyező anyagokkal (pl. tüzelőanyagokkal, kenőanyagokkal, betonnal) történő szennyeződése az építkezés során. A lazac, az ingola, a csókarák és a folyami gyöngyagyló érintett lehet.

	<ul style="list-style-type: none"> • A fajok megzavarása az építési és karbantartási tevékenységek során. Az esetlegesen érintett fajok közé tartoznak a tengerparti és az édesvízi különleges madárvédelmi területek fészkelő és áttelelő madarai; a tengeri emlősök, amennyiben sor kerül a tengeri és a szárazföldi infrastruktúra összekapcsolására; a vidrák és a jégmadarak, amennyiben a fejlesztésre vízfolyások mellett vagy azokon keresztül kerül sor; a denevérek, amennyiben a fejlesztés erdőterületeket, sövényeket vagy pihenőhelyeket érint.
--	--

Az értékelés során arra a következtetésre jutottak, hogy egy új energiatermelő infrastruktúra létrehozása más gazdasági fejlesztésekkel együtt potenciálisan élőhely- és/vagy fajvesztéshez, fajok/populációk szétaprózódásához és a vízminőség/-mennyiség megváltozásához vezethet. Ezek az esetleges konfliktusok a későbbiekben a megfelelő vizsgálat során körvonalazott intézkedésekkel mérsékelhetők, és azokkal adott esetben alacsonyabb szinten végzett környezeti hatásvizsgálat során foglalkoznának.

A potenciális jelentős hatások értékelése, valamint mérséklő intézkedésekre vonatkozó javaslat

Mint korábban említettük, a Grid25 végrehajtási program indikatív áttekintést nyújt a hálózat jövőbeli fejlesztésére javasolt általános megközelítésről, és nem írja elő pontosan az infrastruktúra helyét. Ily módon pedig azzal a hatással jár, hogy korlátozza az elvégezhető vizsgálat szintjét, ami azt jelenti, hogy a potenciális jelentős hatások értékelését általánosságban kell elvégezni. Ezért sor került a hatások és érzékenységek általános vizsgálatára. Az értékelés során azonosították az érintett élőhelyekre és fajokra gyakorolt hatások típusait, amelyekre számítani lehet a végrehajtási program alábbi fő összetevői vonatkozásában:

- villamos energia átvitelére szolgáló légvezetékek;
- földkábelek;
- új alállomások építése és meglévő alállomások bővítése;
- az átviteli rendszer megerősítése a régiókban.

Ez utóbbi tekintetében meghatározták az egyes régiók főbb érzékenységeit, és ajánlásokat fogalmaztak meg a várt hatások elkerülése érdekében (pl. egyes különösen érzékeny területek elkerülése a régió átviteli rendszerének megerősítése során, annak szorgalmazása, hogy az alállomásokat és a felsővezetőket városi területeken vagy pedig olyan területeken helyezték el, ahol régen alapított település sűrű folyosói található, elkerülve az érzékenyebb belső hegyvidéki területeket stb.).

Az értékelés során továbbá számos, már a kiviteli tervezés szakaszában lévő hálózati fejlesztés (jóllehet e projektek helyét és nyomvonalát még nem határozták meg) vonatkozásában azonosították a közelükben található, következképpen az adott projektek által potenciálisan érintett Natura 2000 területekre gyakorolt hatásokat.

A Grid25 végrehajtási program stratégiai jellege miatt ebben a szakaszban nem lehetett egyértelműen kijelenteni, hogy a végrehajtási program nem lesz káros hatással a Natura 2000 hálózat épségére. Ezért mérséklő intézkedéseket javasoltak a jelentős hatások elkerülése érdekében.

A mérséklő intézkedések két szintjét javasolták. Az intézkedések első szintje vezérli a hatások mérséklésére irányuló stratégiai megközelítést, míg a mérséklő intézkedések második szintje hatáspecifikusabb, és akkor kell alkalmazni, ha a projektszintű környezeti hatásvizsgálatot és a megfelelő vizsgálatot követően jelentős hatásokat azonosítanak.

Az azonosított fő hatáskategóriákra, valamint a potenciálisan érintett főbb élőhelyekre és fajokra vonatkozóan általános mérséklő intézkedéseket vázolnak fel. Az élőhelyek általános elvesztése és megzavarása tekintetében például elkerülő és mérséklő intézkedéseket írnak le a mocsarakra és tőzeglápokra, a madarakra, denevérekre, vidrákra, a víztől függő élőhelyekre és fajokra, a folyami gyöngybagolyra, egyéb védett fajokra stb. vonatkozóan.

A mérséklő intézkedések mérlegelése során elsősorban a hatások elkerülését helyezik előtérbe, és a hatásokat akkor mérsékelik, ha azok nem elkerülhetők. Ezen túlmenően a végrehajtási program megvalósításából eredő minden alacsonyabb szintű projektet is megfelelő vizsgálatnak vetnek alá, amennyiben ismertek a kivitelezés és a helyszín további részletei.

A mérséklő intézkedések beépítését követően úgy tekinthető, hogy a Grid25 végrehajtási program nem lesz jelentős káros hatással a Natura 2000 hálózat épségére. Mindazonáltal sor kerül a végrehajtási program keretében megvalósítandó valamennyi projekt előzetes értékelésére és szükség szerint megfelelő vizsgálatára.

Forrás: Natura hatásvizsgálati jelentés a Grid25 végrehajtási program megfelelő vizsgálatának alátámasztására. Elérhető a következő internetcímen:

<https://www.eirgridgroup.com/site-files/library/EirGrid/Natura-Impact-Statement-in-Support-of-the-Appropriate-Assessment-of-the-Grid25-Implementation-Plan.pdf>

2. KIEMELKEDŐEN FONTOS KÖZÉRDEKEN ALAPULÓ KÉNYSZERÍTŐ INDOKOK

2.1. Példák különböző típusú, kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indokokra és azok indoklására

Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (4) bekezdése:

„Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely *elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre* figyelemmel – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot, a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

Amennyiben az érintett természeti terület elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust foglal magában és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyül szolgál, kizárólag az *emberi egészséggel, a közbiztonsággal vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel* kapcsolatos, továbbá – a Bizottság véleménye szerint – a közérdek kényszerítő indokain alapuló szempontokat lehet érvényesíteni”.

I. Társadalmi vagy gazdasági jellegű, kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok (nem elsődleges fontosságú célelemekkel rendelkező terület)

Projekt: A Sligo megyei Lough Talt meglévő víztisztító telepének javasolt korszerűsítése (Írország, 2019).

A projekt és a Natura 2000 terület leírása:

Az 1950-es évek óta az IE0000633 Lough Hoe Bog különleges természetmegőrzési terület részét képező felvidéki tó, a Lough Talt vízforrásként szolgált egy több mint 13 000 fős népesség számára egyetlen víztisztító telepen keresztül. Szükség van a víztisztító telep korszerűsítésére az ivóvízkinyerés jelenlegi szintjének megfelelő, egyenletes ivóvízellátás biztosítása érdekében. A hidrogeológiai vizsgálatok során megállapításra került, hogy a hosszú ideig tartó száraz időszakokban a vízkinyerési műveletek hozzájárulnak a tó szintjének jelentős csökkenéséhez, ami kedvezőtlen hatást gyakorol a négyfogú törpecsiga (*Vertigo geyeri*) élőhelyére. E hatás elkerülése érdekében az év jelentős részében a vízkinyerést körülbelül 50 %-kal kellene csökkenteni.

Habár a *V. geyeri* előfordulását már 2007 óta nem rögzítették a területen, országos szinten fontosnak tartják a populációját, amelyet helyre kell állítani. A javasolt természetvédelmi intézkedések öntözési és elárasztással való helyreállítási rendszer révén javítják az élőhelyen uralkodó körülményeket. Ugyanakkor azonban nem enyhítik a faj múltbeli pusztulását, amit a vízkinyerés miatti terhelés okozott. A javasolt projekt továbbra is változást okoz a *V. geyeri* populáció szerkezetét és funkcióját meghatározó abiotikus és biotikus tényezők dinamikájában, késleltetve ezáltal a természetvédelmi célkitűzés elérését.

Alternatív megoldások:

Hét alternatívát vizsgáltak meg egészségügyi, társadalmi és ökológiai hatásaik alapján, köztük a „semmit nem teszünk” forgatókönyvet (zéró alternatíva). Az egyetlen, nagyon rövid távon rendelkezésre álló lehetőség korszerűsített kezelés biztosítása a meglévő vízkezelő telepen a protozoon élősködőkkel szembeni kezelési akadály és a környezetszennyező trihalometánok (THM) határértékei túllépésének javítása érdekében. Ez a korszerűsítés biztonságosan fogyasztható vizet biztosít a helyi lakosság számára mintegy 7–10 éven át, eközben pedig sor kerül egy hosszú távon fenntartható megoldás kidolgozására és végrehajtására.

A kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolása:

Biztonságos és megbízható ivóvíz biztosítása 13 000 főt meghaladó lakosság számára.

Javasolt kiegyenlítő intézkedések:

Javasolt a négyfogú törpecsiga fenntartható populációjának helyreállítása a különleges természetmegőrzési területen a kulcsfontosságú meszes lúp élőhely átmeneti öntözésére vonatkozó részletes program révén, amíg a területen meg nem szüntetik a vízkinyerés okozta terhelést. Az öntözéssel összefüggésben javasolt az öntözőrendszer működésének folyamatos nyomon követése és a csigáknak a lápos élőhelyre történő fokozatos áttelepítése egy négy éves időszak során, kezdve a kevésbé érzékeny fajokkal, majd a folyamat végén a *Vertigo geyeri* áttelepítésével más különleges természetmegőrzési területről, ahol kedvező a védettség helyzete.

II. A kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolása: az élet és a vagyon védelme

Projekt: Irányítható árvízvédelmi polder, Rösa (Németország, 2014).

A projekt és a Natura 2000 terület leírása:

A projekt célja a Rösa falu melletti száraz polder jelenlegi árvízvédelmi szerkezeteinek korszerűsítése HQ₂₀₀ védelmi szintre (200 éven belül egyszer előforduló tetőzési szint a legnagyobb vízhozam mellett). A projekt fő elemei a következők: kb. 7,5 km hosszan helyreállított töltés, amely alul 5 m széles, a tetején pedig 3 m széles; új beáramlási és átbocsátási létesítmények; és két árvízvédelmi fal, amelyek 1 225 m, illetve 310 m hosszúak. A jelenlegi töltések csak HQ₁₀₀ szintig biztosítanak védelmet, de az előre nem látható szélsőséges időjárási események miatt valószínűek az e szintet meghaladó áradások, amelyek komoly károkat okozhatnak a jelenlegi poldertől a folyás mentén lefelé elhelyezkedő településeknek és ipari vállalkozásoknak.

A projektet a DE4340301 Muldeau oberhalb Pouch különleges természetmegőrzési területen belül tervezik megvalósítani, ami közvetlen területelvonás révén a következő megcélzott élőhelytípusokat érinti: 6430 – 604 m² (ezen élőhelytípus területének 0,17 %-a különleges természetmegőrzési területen belül található); 6510 – 40 665 m² (20,33 %); 91F0: 456 m² (0,46 %). A hatás jelentőségének értékelésére szolgáló hivatalos német módszer szerint mindezeket a hatásokat „jelentősnek” kell tekinteni (beleértve azokat is, amelyek elhanyagolható mértékű területelvonással járnak, mivel a területelvonás mértékén kívül számos más tényezőt is figyelembe vesznek).

Alternatív megoldások:

A folyóvíz jellege miatt a projektnek nincs alternatívája; az alternatívák keresése azonban számos kisebb kiigazítást eredményezett a projekten, ami csökkentené annak káros hatásait (például a töltés lejtésének megváltoztatása, ami lehetővé teszi a gyepterületek helyreállítását, a töltések és a falak kis mértékben történő áthelyezése stb.).

A kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolása:

A töltés biztonságosabbá tétele, valamint a lakosság áradásokkal szembeni védelme érdekében szükség van a polder töltésének megépítésére. Ezért a kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolása elsősorban a közbiztonsággal és az emberi egészséggel áll összefüggésben.

Javasolt kiegyenlítő intézkedések:

6430-as élőhelytípus kialakítása a különleges természetmegőrzési területen belül 1:8 arányban. 6510-es élőhelytípus újbóli kialakítása a töltés lejtőin, többnyire a különleges

természetmegőrzési területen kívül, 1:5 arányban. Az eltűnt 91F0 („D” minőségű) erdei élőhelyeket új, azonos fajösszetételű erdő telepítésével ellentételezik 1:4 arányban, valamint a meglévő erdők mentén „faköpeny” telepítésével 1:16 arányban, mindezt többnyire a területen kívül. A hálózat egységességének fenntartása érdekében a különleges természetmegőrzési terület mérete növekszik, és a terület kiterjed a kiegészítő intézkedések helyszíneire is.

III. A kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolása: egyéb okok, beleértve a társadalmi és gazdasági okokat is

Projekt: A Tours és Bordeaux közötti nagysebességű vasúthoz kapcsolódó építési beruházás (Franciaország, 2013).

A projekt és a Natura 2000 terület leírása:

A projekt a Tours és Bordeaux közötti új nagysebességű vasútvonal létrehozására irányul. Ez magában foglalja egy új vonal (302 km) megépítését és a meglévő vasútvonalakkal való összekötését (38 km), valamint az oldalirányú útvonalakat, medencéket, villamosenergia-létesítményeket, felüljárókat és aluljárókat (mezőgazdasági utak, vadátjárók számára), munkaállványokat és kiegészítő létesítményeket.

A tervek szerint az útvonal négy különleges madárvédelmi területen halad át (FR5412006 Vallée de la Charente en amont d'Angoulême, FR5412018 Plaines du Mirebelais et du Neuvilleois, FR5412021 Plaines de Villefagnan, FR5412022 Plaine de la Mothe St Héray Lezay), valamint két különleges természetmegőrzési területen (FR5402010 Vallée du Lary et du Palais, FR5400405 Coteaux calcaires laine de la Mothe St Héray Lezay). A káros hatások magukban foglalják 1,9 ha nedves rét, valamint a haris (*Crex crex*) védelme szempontjából fontos 4,2 hektárnyi másodlagos élőhely elpusztulását. A projekt közvetlenül érinti továbbá a reznek (*Tetrax tetrax*) potenciális élőhelyeinek 185 hektáros területét, és közvetetten kihat (megzavarás) 2 947 hektárnyi területre; az ezüstsávós szénalepke (*Coenonympha oedippus*) 2 hektárnyi élőhelyének (nedves fenyér) elpusztulásához vezet; továbbá a 6210-es meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) elnevezésű élőhelytípus egyik legjobb előfordulási helyéből 0,35 ha terület elpusztulásához, valamint ezen élőhely helyi szintű folytonosságának széttöredezéséhez vezet.

Alternatív megoldások:

Az útvonal tekintetében három alternatívát értékelték. A nagysebességű vasút tekintetében szinte lehetetlen megoldani az útvonal részleges eltolásait; megállapították továbbá, hogy a kiválasztott alternatíva gyakorolja a legkevésbé káros hatást a Natura 2000 területekre, miközben technikailag még mindig megvalósítható.

A kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolása:

A Tours és Bordeaux közötti 340 km hosszú új vonallal ez a nagysebességű vasútvonal (TGV) az egyik legfontosabb európai szintű vasúti projekt. Hatékony összeköttetést hoz létre az Atlanti-óceán partján a mobilitás iránti növekvő igény kielégítése érdekében. 300 km/h kereskedelmi sebességgel megkönnyíti az utazók számára az utazást, és javítja az útvonalon fekvő városok kiszolgálását. Alig több mint két óra Párizstól Bordeaux-ig, a vasúti közlekedés versenyelőnye a légi közlekedéssel szemben meghatározóvá válik, előmozdítva ezáltal a modális váltást. Ez a projekt alapvető szerepet fog játszani a transzeurópai tengely megerősítésében, amely az Atlanti-óceán partja mentén összeköti Észak- és Kelet-Európa régióit Franciaország dél-nyugati részével és az Ibériai-félszigettel.

Fellendíti továbbá az érintett területek tevékenységét: a versenyképesség javítása és a piacok bővítése a regionális vállalkozások számára; az utazás megkönnyítése a nagy mobilitást igénylő tevékenységek esetében, fontos érv az újonnan letelepedés vagy Párizsból a régiókba való költözés mellett; az idegenforgalom fejlesztése, különös tekintettel a rövid távú

tartózkodásokra; munkahelyek teremtése az építés és az üzemeltetés fázisaiban; nagy városfejlesztési projektek. Az utazók számára a vonat gyors és kényelmes közlekedési eszköz, amely 34-szer biztonságosabb, mint az autó. A TGV 1 000 utast képes szállítani 300 km/h sebességgel. Továbbá energiahatékony és helytakarékos közlekedési mód.

A nagysebességű vasút kulcsszerepet játszik az energiaköltségek csökkentésében és a régiók fenntartható fejlesztésében. Huszadannyi üvegházhatású gázt termel, mint az autó, és negyvenötöd annyit, mint a repülőgép. Nem okoz helyi levegőszennyezést: villamos motorvonatok biztosítják a forgalom 90 %-át. A közösség számára a személy- vagy áruszállítás költsége 4,5-szer magasabb közúton, mint vasúton a szennyezés, a balesetek és az éghajlatra gyakorolt hatások miatt.

Javasolt kiegyenlítő intézkedések:

A 6,1 hektárnyi élőhely elvesztésének ellentételezése érdekében 35 hektár területet vásároltak a haris számára. A túzok esetében az ellentételezési program három különleges madárvédelmi területen 702 hektárra terjed ki: 160 hektárt megvásárolnak, 542 hektár tekintetében pedig a különleges madárvédelmi területekre vonatkozó kezelési terveknek megfelelő intézkedéseket tartalmazó kezelési szerződést kötnek. Nyomonkövetési programot, valamint egy magánszervezet részvételével visszatelepítési programot terveznek. 5 ha 6210-es élőhelytípussal rendelkező földterület megvásárlására kerül sor (ellentételezés: 1:14).

IV. A kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolása: egyéb okok a Bizottság véleményének kikérését követően

Projekt: A Straubing és Vilshofen közötti dunai vízi út mélyítése; Straubing–Deggendorf szakasz (Németország, 2019).

A projekt és a Natura 2000 terület leírása:

A Duna Straubing és Deggendorf közötti szakaszán (körülbelül 40 km) soha nem teremtették meg az alacsony vízállás idején történő hajózás feltételeit (2 méteres merülési mélység), annak ellenére, hogy a folyón feljebbi (2,90 m) és a folyás mentén lefelé lévő (2,70 m) szakasz ezt szűk keresztmetszetté teszi. A 2,50 méteres merülési mélység csak a folyó közepén érhető el, és csak az év 144 napján. A projekt célja a hajózás ezen akadályának leküzdése és jobb árvízvédelmi intézkedések kidolgozása. A végleges terv a folyómeder 20 cm-rel történő mélyítését eredményezi –2,20 m-ig a jelenlegi –2,00 m-es alacsony vízálláshoz képest. Egy 9,7 km hosszú szakaszon pedig sor kerül a folyómeder további 45 cm-rel történő mélyítésére, –2,65 cm-ig. Eközben az árvízvédelmi intézkedéseknek védelmet kell nyújtaniuk Q_{100} vízsinttel szemben (100 éven belül egyszer előforduló legnagyobb vízhozam).

A projekt által érintett Straubing–Vilshofen közötti szakaszon fordul elő a legtöbb baleset a hajóút jelenlegi profiljából adódóan. A tanulmány szerint évente 39 baleset történik (2004), és ez a szám 2025-re 55,4-re emelkedik a közlekedés növekvő volumene miatt.

A projekt érinteni fog egy nagy különleges madárvédelmi területet (4 720 ha): DE7142301 Donauauen zwischen Straubing und Vilshofen. Valószínűleg jelentős hatásokat, köztük közvetlen, közvetett és együttesen kifejtett hatásokat azonosítottak 7 halfaj, 1 lepkefaj és 1 puhatestű faj, valamint 7 élőhelytípus, köztük a kiemelt jelentőségű 91E0* enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőrös (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők vonatkozásában.

Alternatív megoldások:

A kiválasztott projektterven kívül további négy alternatívát vizsgáltak meg alaposan a zéró alternatíva mellett. Egyik alternatíva sem vezetne a választott lehetőségénél lényegesen kisebb hatáshoz, mivel vagy a javasolt projektnél nagyobb különleges madárvédelmi területet fednének le, vagy pedig jelentős mértékben érintenék a védett fajok nagyobb élőhelyét.

A kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolása:

a) Nemzeti és európai közlekedéspolitikai célkitűzés teljesítése: A Duna Straubing és Vilshofen közötti szakaszának mélyítése megszünteti az Északi-tengert a Fekete-tengerrel a Rajnán, a Majnán, a Majna–Duna-csatornán és a Dunán keresztül összekötő meglévő vízi összeköttetés hiányosságát. A transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról szóló 1315/2013/EU rendelet értelmében a dunai szövetségi vízi út a transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) törzshálózatának részét képezi, és ahhoz Európának fontos gazdasági érdeke fűződik.

b) Jobb összeköttetés a belvízi kikötők számára: A projekt javítja a hajózási feltételeket a projekt által érintett területen, amikor a Duna vízszintje alacsony. A többi szállítási módtól eltérően a dunai hajózás még mindig rendelkezik szabad szállítási kapacitással, amit hatékonyabban ki lehetne használni a hajóút mélyítésével.

c) Biztonságos és könnyű hajózás: A projekt végrehajtása a forgalom növekedése ellenére évi 55,4-ről 42,4-re csökkentheti a balesetek előfordulását.

d) A szállítás várható növekedése: Az áruszállítás volumene várhatóan évi 7,0 millió tonnáról (2007) évi 9,7 millió tonnára nő 2025-ig, vagy pedig 50 %-kal, évi 10,5 millió tonnára emelkedik.

Javasolt kiegyenlítő intézkedések:

Az összes érintett élőhelytípust, beleértve az elsődleges fontosságú 91E0* élőhelyet is, 3:1 arányban új élőhelyek létrehozásával kompenzálják. A sötét hangyaboglárka (*Maculinea nausithous*) számára új gyepek élőhelyeket hoznak létre, valamint új élőhelyeket hoznak létre a tompa folyamkagyló (*Unio crassus*) számára is új folyami szigetek és folyóágak formájában (ez utóbbi az érintett halfajok számára is szolgál). Tervezik az új élőhelyek hosszú távú nyomon követését és megőrzési célú kezelését.

A Bizottság véleménye (a teljes változat a következő internetcímen érhető el:

https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/opinion_en.htm).

3. KIEGYENLÍTŐ INTÉZKEDÉSEK

3.1. Példák a 6. cikk (4) bekezdése szerinti kiegyenlítő intézkedésekre

Terv vagy projekt	Távolsági vasútvonal két csomópont között és egy 100 éves híd felújítása Baden-Württembergben (Németország). A projekt alagutakkal mérsékelt felületi nyomvonalakat foglal magában.
Az érintett Natura 2000 terület	Az érintett terület a DE 7220-311 „Glemswald und Stuttgarter Bucht” (3 813 hektár, 31 alterülettel).
Hatás	A hatások a területelvonásból és az élőhely azt követő elvesztéséből és károsodásából erednek, beleértve a kifejtett fák kivágását is. Az érintett közösségi jelentőségű elemek a következők: <i>Faj:</i> Az élőhelyvédelmi irányelv II. mellékletében szereplő veszélyeztetett faj, a remetebogár (<i>Osmoderma eremita</i>) kedvező védettségi helyzetű populációja. <i>Élőhely:</i> 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis</i>)
Kiegyenlítő intézkedések	– Nemzeti természetvédelmi terület (<i>Neuweiler Viehweide</i>) közelében 50 hektárnyi földterület Natura 2000 területté nyilvánítása. – A kijelölt terület remetebogárra (<i>*Osmoderma eremita</i>) irányuló célzott kezelése a fajok túléléséhez szükséges alapvető ökológiai elemek regenerálásával. A kezelt kijelölt földterület két meglévő elsődleges védett területet köt össze, amelyek elszigeteltek voltak, és ökológiai éhatást gyakoroltak a veszélyeztetett fajokra. A célzott kezelés eredményeképp várhatóan sikerül megőrizni a veszélyeztetett fajok kedvező védettségi helyzetét. <i>Forrás: C(2018) 466 final 2018.1.30</i>

Terv vagy projekt	B173-as út Bajorország (Németország) települései között
Az érintett Natura 2000 terület	Az érintett terület a DE 5833--371 Maintal von Theisau bis Lichtenfels közösségi jelentőségű természeti terület (872 ha), amely nagyrészt egybeesik a DE 5931-471.02 Taler von Oberem Main, Unterer Rodach und Steinach különleges madárvédelmi területtel. A különleges madárvédelmi terület nagyobb mértékben érintett, mint a közösségi jelentőségű természeti terület. A terület funkciói a kontinentális bioföldrajzi régió 9 másik Natura 2000 területéhez kapcsolódnak. A területek ártéri álló- és folyóvizekkel rendelkező élőhelyekből állnak.
Hatás	Az út nyomvonala keresztezi a Natura 2000 hálózatot, és területelvonás (élőhely elvesztése), valamint az út építése és üzemeltetése során az élőhelyek és a fajok megzavarása/károsítása

	<p>révén – főként nitrogén-lerakódás következtében – gyakorol hatást. Részletesebben:</p> <p>A projekt által érintett, az I. mellékletben felsorolt élőhelytípusok: 6, ebből egy elsődleges fontosságú (91E0*).</p> <p>A II. mellékletben felsorolt, érintett fajok: 5, amelyből 3 a IV. mellékletben is szerepel.</p> <p>Jelentős hatás a következőkre:</p> <p>Az élőhelyvédelmi irányelv I. melléklete szerinti 3150, 6430, 6510 és 91E0* élőhelytípus</p> <p>A madarokról szóló irányelv I. mellékletében szereplő <i>Circus aeruginosus</i> madárfaj</p>
<p>Kiegyenlítő intézkedések</p>	<p>Az élőhelyek elvesztésének a Natura 2000 hálózat általános egységességén belüli kiegyensúlyozására irányuló arányos ellentételezést az alábbiak szerint határozták meg:</p> <p>1:3 arány a 3150, 6430 és 91E0* élőhelytípusok esetében;</p> <p>1:6 a 6510-es élőhelytípus esetében.</p> <p>A közösségi jelentőségű természeti terület 2 ha-ral történő bővítése.</p> <p>Nádas élőhelyterület kialakítása a <i>barna rétihéja</i> (<i>Circus aeruginosus</i>) számára.</p> <p>Pénzügyi terv, valamint nyomonkövetési és értékelési terv.</p> <p>Az Európai Bizottság ezt az ellentételezési tervet a következőktől teszi függővé:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A német hatóságok által az Európai Bizottságnak benyújtott munkaterv szerinti végrehajtás. – A német hatóságok által elfogadott munkatervnek megfelelő nyomonkövetési és értékelési jelentések. A jelentést az interneten elérhetővé kell tenni a nyilvánosság számára. – A Natura 2000 hálózat nyomon követésének és értékelésének eredményeit figyelembe kell venni a projekthez kapcsolódó kiegyenlítő intézkedések és a mérséklő intézkedések értékelése és felülvizsgálata érdekében. – Németország teljesíti a Natura 2000 hálózatra vonatkozó kötelezettségvállalásokat a DE 5833-371 terület tekintetében, az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése és 6. cikkének (1) bekezdése szerint. <p><i>Forrás: C(2015) 9085 final 2015.12.18</i></p>

<p>Terv vagy projekt</p>	<p>B 252-es/B 62-es főút; 17,56 km új út Münchhausen, Wetter és Lahntal (Hesse) települések elkerülése érdekében.</p> <p>Észak-déli összeköttetés Paderborn–Korbach és Marburg–Gießen régiók között. A B 62-es nemzeti út Cölbe településen keresztül köti össze Biedenkopft a Gießen–Marburg–Kassel távolsági tengellyel.</p> <p>Az új nyomvonal magában foglalja a közcélú infrastruktúra, úgymint közutak, energiahálózatok, egy vasútvonal és egy gázvezeték átméretezését és áthelyezését.</p>
<p>Az érintett Natura 2000 terület</p>	<p>A megfelelő vizsgálat hatóköre több Natura 2000 területre is kiterjedt. Az alábbiakat állapították meg:</p> <p>DE 5017-305 terület, „Lahnhänge zwischen Biedenkopf und Marburg”: a projekt nem érinti hátrányosan.</p> <p>DE 5018-401 terület, „Burgwald”: a projekt kedvezően érinti, mivel a projekt távolabb lesz a területtől, és csökkenteni fogja a meglévő B 252-es nemzeti út forgalmi terhelését.</p> <p>DE 5118-302 terület, „Obere Lahn und Wetschaft mit Nebengewässern”: Jelentősek lesznek a területre gyakorolt hatások.</p>
<p>Hatás</p>	<p>A B 252-es/B 62-es nemzeti út nyomvonala három helyen keresztezi a Natura 2000 hálózatot. A közvetlen terhelést az élőhelyek elvesztése és az élőhelyek károsodása jelenti; vannak élhatások és nitrogén-lerakódások, amelyek az élőhelyek megzavarása és károsítása révén általános hatást gyakorolnak az élőhelyekre és a fajokra. Az e hatásokból származó jelentős következményeknek kitett elemek a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az élőhelyvédelmi irányelv I. mellékletében felsorolt élőhelytípusok <p>91E0* – Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők</p> <p>3260 – Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitriche-Batrachion</i> növényzettel</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az élőhelyvédelmi irányelv II. mellékletében felsorolt fajok <p><i>Cottus gobio</i> és <i>Lampetra planeri</i></p> <p>Az I. mellékletben felsorolt valamennyi élőhelytípus és más fajok élőhelyei jelentős hatásnak vannak kitéve a nitrogén-lerakódás megnövekedett szintje miatt. A megnövekedett üledéktartalom jelentős káros hatást gyakorol minden vízben élő fajra. A legjelentősebb közvetlen és közvetett kár a 91E0* élőhelytípust érinti trágyázás és nitrogéngázokkal való savanyítás révén.</p>
<p>Kiegészítő intézkedések</p>	<p>A 91E0* Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők élőhelytípus elvesztése:</p> <p>A közvetlen hatások ellentételezése: 1:3 arány.</p> <p>A közvetett hatások ellentételezése: 1:2 arány.</p> <p><i>Forrás: C(2012) 3392, 2012.5.29</i></p>

<p>Terv vagy projekt</p>	<p>A Majna hajóútjának mélyítése és kiszélesítése a Wipfeld–Garstadt–Schweinfurt szakaszon (Bajorország, Németország)</p> <p>A projekt fő célja a Majna folyó meglévő hajóútjának kiszélesítése Wipfeld (316,12 km-nél) és Ottendorf (345,29 km-nél) zsilipkapui között 36 méterről 40 méterre, valamint a folyó vízi útjának mélyítése a jelenlegi 2,50 m-ről 2,90 m-re. Ez növelni fogja a hajók fizikai manőverezhetőségét.</p>
<p>Hatás</p>	<p>A 91E0* Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők elsődleges fontosságú, közösségi jelentőségű élőhelytípus, valamint a 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek élőhelytípus különösen érintett lehet. Mindkét élőhelytípus közvetlenül károsodna, ami a 91E0* esetében 9 460 m², a 6510-es élőhelytípus esetében pedig 6 440 m² területvesztést jelentene.</p>
<p>Az érintett Natura 2000 terület</p>	<p>A megfelelő vizsgálat hatóköre kiterjedt a vízfolyással szomszédos Natura 2000 hálózat egyik alhálózatára. Az egyes Natura 2000 területekre vonatkozóan a megfelelő vizsgálat során tett megállapítások a következők voltak:</p> <p>„Maintal zwischen Schweinfurt und Dettelbach” terület (különleges madárvédelmi terület): nincsenek jelentős hatások.</p> <p>„Mainaue zwischen Grafenrheinfeld und Kitzingen” terület (közösségi jelentőségű természeti terület): jelentős hatások.</p> <p>„Maintal bei Sennfeld und Weyer” terület (közösségi jelentőségű természeti terület): jelentős hatások.</p> <p>A jelentős mértékben érintett területek mérete 1 706 ha.</p>
<p>Kiegészítő intézkedések</p>	<p>Az arányosság tekintetében a következőkben állapodtak meg:</p> <p>6510-es élőhelytípus: közel 1:7 arány;</p> <p>91E0* élőhelytípus: közel 1:4 arány.</p> <p>Az utóbbi esetben az arányok megállapításakor figyelembe vették, hogy az élőhely kialakítása több évtizedig tarthat.</p> <p>A kiegyenlítés céljára igénybe vett terület helyi, mivel a szükséges ökológiai funkciók a közelben található.</p> <p>Az érintett Natura 2000 területek kibővülnek a javasolt kiegyenlítő intézkedések által, és ezt követően a tagállam kijelöli és bejelenti azokat. Összesen 10 intézkedést irányoztak elő a Schweinfurt és Wipfeld közötti árterületen.</p>

3.2. A kiegyenlítő intézkedések időbeli vonatkozásai

Németország – A kiegyenlítő intézkedések időbeli vonatkozásai (kivonat, LANA 2004)⁴

Amennyiben műszakilag megvalósítható, az egységességet biztosító intézkedéseket már a kár bekövetkezésekor végre kell hajtani és működőképessé kell tenni. Az Európai Bizottság szerint elfogadhatónak tekinthető az a megoldás, hogy valahol másutt az érintett fajok számára kedvező élőhelyet alakítsanak ki, feltéve, hogy „az új élőhely már készen áll az érintett fajok fogadására akkor, amikor az eredeti terület elveszíti természeti értékét” (Európai Bizottság, 2000:49).

A szakértők között ezért széles körű az egyetértés abban, hogy az egységességet biztosító intézkedéseket már a projekt végrehajtása előtt (az építés megkezdése előtt), de legalábbis az érintett Natura 2000 terület jelentős károsodásának kezdete előtt végre kell hajtani annak érdekében, hogy azok használatra készek legyenek, és a lehető leghatékonyabban működjenek a kár bekövetkezésének időpontjában (pl. BAUMANN et al. 1999:470, AG FFH VERTRÄGLICHKEITSPRÜFUNG 1999:72, SSYMANK et al. 1998:39, WEYRICH 1999:1704, EURÓPAI BIZOTTSÁG 2000:49, SCHRÖDTER 2001:17, FGSV 2002:18, BERNOTAT 2003:25).

E tekintetben a szövetségi közigazgatási bíróság (2002. május 17-i ítélet) utal továbbá a „működőképesség késleltetésének” veszélyére. Az EURÓPAI BIZOTTSÁG (2000:50) előírja, hogy az intézkedés eredményének főszabályként működőképésnek kell lennie, amikor a kár bekövetkezik a projekthez kapcsolódó területen, kivéve, ha bizonyítható, hogy ez az egyidejűség nem szükséges a terület Natura 2000 hálózathoz való hozzájárulásának biztosításához.

Kétségtelen, hogy a működőképesség ilyen késleltetési csak akkor tolerálhatók – ha egyáltalán tolerálhatók –, ha biztosan elvárható, hogy az elvégzett intézkedések a szükséges ellentételezést és ezáltal az egységesség helyreállítását eredményezik (RAMSAUER 2000:608).

Ezért minden egyes esetben meg kell vizsgálni, hogy a Natura 2000 ökológiai egységességével összefüggésben a működőképesség ilyen késleltetési tolerálhatók-e vagy sem. Az alábbiakban ismertetjük ennek az eset konstellációit (A. eset: a károsodás időpontjában szükség van az egységesség biztosítására irányuló intézkedések teljes körű működőképességére; B. eset: a károsodás időpontjában nincs szükség az intézkedések teljes körű működőképességére).

Ha a működőképesség késleltetése nem egyeztethető össze a vonatkozó természetvédelmi célkitűzéssel, tartózkodni kell az egységességet biztosító intézkedésként való elismeréstől.

A. eset: A károsodás időpontjában szükség van az egységesség biztosítására irányuló intézkedések teljes körű működőképességére.

Az élőhelytípusnak, illetve a faj számára szükséges élőhelyeknek a károsodás bekövetkezése előtt teljes mértékben működőképésnek kell lenniük, különösen akkor, ha fennáll az élőhelyvédelmi irányelv 2. melléklete vagy a madárvédelmi irányelv 1. melléklete értelmében védett fajok érintett populációja (vagy annak egy része) elvesztésének a veszélye. Ilyen esetekben csak azok az előzetesen végrehajtott intézkedések tekinthetők az egységesség biztosításához elegendő intézkedéseknek, amelyeket a beavatkozás időpontjában már alkalmazni kell. Természetvédelmi okokból a működőképesség tekintetében nem tolerálható a késleltetés.

Lényegében a fajok élőhelyeinek kialakulásához szükséges idő egyfelől az érintett élőhelyek helyi kialakulásának idejétől, másfelől pedig a területeknek a szükséges újratelepítés keretében való hozzáférhetőségétől függ. A fajok újratelepítésének a lehetőségét többek között a faj

⁴ LANA/állandó LANA bizottság, „beavatkozásról szóló rendelet” (2004): A szövetségi természetvédelmi törvény (BNatSchG) 34. cikkének (5) bekezdése szerinti, egységességet biztosító intézkedésekre vonatkozó technikai követelmények. – A 2004. március 4–5-i 87. LANA-ülés TOP 4.6 melléklete.

térbeli elterjedése, a földrajzilag a közelben található konkrét elterjedési központok és forráspopulációk előfordulása, a fajspecifikus mobilitás és terjedési képesség, valamint a területek akadálytalan hozzáférhetősége határozza meg.

Ha egy beavatkozás egy faj erősen elszigetelt előfordulásait érinti vagy kismértékben mobilis fajokat érint, csekély a lehetőség az egységességre irányuló intézkedésekkel létrehozott élőhely újonnan történő benépesítésére vagy kívülről történő újratelepítésére. Ebben az esetben kulcsfontosságú az, hogy az élőhelyeket előzetesen, az érintett populációhoz a lehető legközelebb alakítsák ki, és hogy ugyanazon egyedek vagy populációk már a beavatkozást megelőzően is benépesíthessék az élőhelyet mint menekülési élőhelyet. A populáció jelentős mértékű károsodását követően az élőhely későbbi újratelepítése általában már nem garantálható teljes mértékben.

Az élőhelytípusok esetében az élőhelyek kialakulásának idejét azok megújulási képessége, a területen kialakítandó abiotikus körülmények, valamint a jellegzetes növény- és állatfajok megtelepedése határozza meg (vö. Pl.: RIECKEN et al. 1994:21ff). Az A. eset értelmében vett teljes működőképesség csak olyan élőhelytípusok esetében érhető el, amelyek kialakulási ideje rövidebb.

Az intézkedések előzetes végrehajtása

Az A. eset szerinti helyzetekben, a cselekvőképesség fenntartása érdekében lehetővé kell tenni az intézkedések finanszírozását és végrehajtását a projekt végleges engedélyezése előtt (...). A gyakorlatban például itt van lehetőség arra, hogy a területet már az építési tervet jóváhagyó határozat előtt előkészítő földvásárlással vagy korai földvásárlással biztosítsák. A lépcsőzetes eljárások elvben kedvezőbb feltételeket kínálnak ehhez.

A későbbi jóváhagyó határozat különleges jogbiztonsági követelménye miatt az élőhelyekre, valamint a vadon élő állatokra és növényekre gyakorolt hatások vizsgálatának előzetes eljárása során (pl. a vonalmeghatározások érdekében vagy a területrendezési eljárások során) gyakran már a tervezési szakaszban meg kell hozni a főbb döntéseket az egységességet biztosító intézkedések tárgya, helye és mértéke tekintetében (vö. pl.: KÜSTER 2001). Ha a projekt szerkezete változatlan marad, ezek alapvetően nem változnak a projekt engedélyezése során; az intézkedések előre végrehajthatók, amint nyilvánvalóvá válik a projekt alapvető megvalósíthatósága.

A területek benépesítésére szolgáló eszközök és a kiegyenlítő intézkedések, amelyeket más kontextusban már létrehoztak, szintén azt mutatják, hogy az intézkedések korábbi végrehajtása lehetséges, és tervezési szempontból megvalósítható (vö. pl.: AMMERMANN et al. 1998, BUNZEL & BÖHME 2002). Kiegészítő lehetőségként a projekt üzemeltetője és a földtartalék üzemeltetője között is létrejöhetnek megállapodások. Ezek a megállapodások lehetővé tennék, hogy a végrehajtott intézkedéseket a földtartalék üzemeltetője átvállalja és pénzben ellentételezze abban a valószínűtlen esetben, ha a projekt – bizonyos előre nem látható okokból – végül mégsem valósulhat meg.

Az A 26 projekt tervezésének az alábbiakban ismertetett példája arra is rávilágít, hogy az előkészítő földvásárlás lehetősége mellett az intézkedések előzetes végrehajtásához az építési fázisok tervezési és jóváhagyási szakaszai alkalmazhatók.

Példa: Az intézkedések előzetes végrehajtása az A 26 projekt esetében

A projekt által érintett madárvédelmi területet több kapcsolódó építési szakasz érinti és károsítja. A jelenlegi építési szakasz engedélyezése során már folyamatban van olyan, az egységesség biztosítását célzó intézkedések létrehozása, amelyek részben csak a következő két szakaszból eredő károsodásoknak tudhatók be, amely szakaszok vonatkozásában még nem született építési tervet jóváhagyó határozat. Annak érdekében, hogy az új élőhelyek létrehozására irányuló intézkedések hatékonyak legyenek, már az erre az építési szakaszra

vonatkozó jóváhagyó határozatban igazolni kell, hogy az intézkedések mértékét meghatározták a megfelelő vizsgálat során előírtaknak megfelelően. Ezzel körülbelül öt évvel előrehozzák az intézkedések végrehajtását, elkerülve ezáltal a károsodás és az ellentételezési funkció közötti késleltetést.

Ennek előfeltételei a következők: a szakértők által szükségesnek ítélt mértékű földterületek rendelkezésre állása, az ott dolgozó mezőgazdasági termelőkre vonatkozó gazdálkodási korlátozásokról való megállapodás, valamint – szükség esetén – jóval a következő építési szakaszra vonatkozó jóváhagyó határozat előtt kifizetett, az előzetes ellentételezéshez szükséges pénzeszközök rendelkezésre állása. Az ilyen végrehajtási keretfeltételek bekövetkezésének esélyeit mindenképpen eseti alapon kell értelmezni. Az A 26 projekt esetében egyértelműen fennállnak ezek a feltételek. Az előkészítő földvásárlás lehetővé tette a területek biztosítását. Az ebben az eljárásban választott megközelítés üdvözlendő, mivel megelőzi az átmeneti működésbeli hiányosságok veszélyét, és a projekt során mindvégig biztosítja a Natura 2000 hálózat háborítatlan egységességét anélkül, hogy késleltetné a projektet.

Szükség esetén külön tervezési jóváhagyás is lehetséges az intézkedések tekintetében az egységesség biztosítása érdekében, ami lehetővé teszi azok korábbi végrehajtását. Természetesen a projektgazdáknak mindig lehetőségük van arra, hogy önként, saját költségükön, korán végrehajtsák az intézkedéseket. Az egységesség biztosítására irányuló intézkedések jó előre – a beavatkozásra vonatkozó rendelkezésekkel összefüggésben – történő végrehajtása esetén azok pozitív hatással lehetnek a kiegyenlítő és helyettesítő intézkedések mértékére, mivel az átmeneti funkcionális hiányosságok miatt felmerülő többletköltségek csökkenthetők.

A közszektorbeli projektüzemeltetők, valamint a számos projektet vagy nagyobb projekteket végrehajtó projektüzemeltetők – lehetőség szerint lépcsőzetes jóváhagyási eljárások keretében – rendelkeznek a legnagyobb cselekvési térrel, és ezért különleges felelősséget viselnek.

B. eset: a károsodás időpontjában nincs szükség az intézkedések teljes körű működőképességére az egységesség biztosítása érdekében

Nem feltétlenül szükséges, hogy az élőhelytípus vagy a fajok élőhelye teljes mértékben működőképes legyen a jelentős károsodás bekövetkeztét megelőzően. Bizonyos technikai okokból, amelyeket teljeskörűen meg kell határozni, a funkcionalitás terén jelentkező késedelem indokolható az intézkedés maradéktalan érvényesüléséig, és azt az intézkedések ennek megfelelően nagyobb hatókörű végrehajtásával kell ellentételezni. Bizonyított, hogy így módon a területnek a Natura 2000 hálózathoz való hozzájárulása is biztosított.

Ezekben az esetekben is törekedni kell az intézkedések előzetes végrehajtására. Az egyéb természetvédelmi eszközök végrehajtása során szerzett tapasztalatok alapján megállapítható, hogy bizonyos körülmények között a működőképesség késedelme ellensúlyozható az intézkedés hatókörének növelésével. Ez többek között azon a tényen alapul, hogy a késedelmek nagymértékben ellentételezhetők ilyen módon bizonyos élőhelyfunkciók esetében.

A funkcionalitás késedelme miatt nagyobb földterületek hozzáadására van szükség, mivel bár az intézkedések (pl. ültetés) kezdetben nem képesek megfelelően ellátni a funkciókat, egy jelentősen nagyobb állománnyal összességében már nagyjából azonos szintű ellentételezés érhető el. Az intézkedés nagyobb hatóköre az előrejelzés biztonságát is növeli a funkcionális szempontok tekintetében.

Példa: *Egy folyóvíztestet keresztező útépitési projekt a 91E0* „Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők” élőhelytípus jelentős károsodásához vezet. Az élőhely elvesztését az egységességet biztosító intézkedésekkel ellentételezni kell más, elhelyezkedésük és funkcióik tekintetében alkalmas területeken; ez az élőhelytípus megfelelő beültetésével és helyreállításával érhető el. Mivel más kísérő intézkedésekre – például a meglévő hasonló*

élőhelytípusokon lévő őserdők fejlesztésére – nincs mód, a tervek szerint az intézkedést egy sokkal nagyobb területen hajtják végre a működőképesség késleltetésének ellentételezése érdekében. Itt egy olyan élőhelytípusról van szó, amelyet fák jellemeznek, és amelynek ennek megfelelően hosszú a kialakulási ideje, ami még az intézkedések előzetes végrehajtásával sem teljesíthető.

Mindazonáltal ezt az intézkedést elvben az egységesség biztosítására irányuló intézkedésként kell elismerni, feltéve, hogy az egyedi eset egyetlen konkrét aspektusa sem szól ez ellen.

4. A KÖRNYEZETI VIZSGÁLATI ELJÁRÁSOK KÖZÖTTI KAPCSOLÓDÁSOK: MV, KHV, SKV

4.1. A megfelelő vizsgálat (MV), a környezeti hatásvizsgálat (KHV) és a stratégiai környezeti vizsgálat (SKV) szerinti eljárások összehasonlítása

	MV	KHV	SKV
<i>Milyen fejlesztésekre irányul?</i>	Minden olyan terv vagy projekt , amely – akár önmagában, akár más terv vagy projekt részeként – valószínűleg jelentős hatást gyakorol egy Natura 2000 területre (kivéve a természeti terület megőrzési célú kezeléséhez közvetlenül kapcsolódó terveket és projekteket).	Az I. mellékletben felsorolt valamennyi projekt . A II. mellékletben felsorolt projekteknél eseti alapon vagy a tagállamok által rögzített küszöbértékek vagy kritériumok alapján kell eldönteni, hogy szükség van-e KHV-ra (figyelembe véve a III. mellékletben felsorolt kritériumokat).	Minden terv vagy program , vagy ezek módosításai: a) amelyet valamely nemzeti, regionális vagy helyi szintű hatóságnak kell kidolgoznia és/vagy elfogadnia; b) amelyet törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írnak elő; c) amely a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, energetika, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, távközlés, idegenforgalom, területrendezés, illetve földhasználat terén készül, <u>és</u> amely meghatározza a KHV-irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek jövőbeli engedélyének kereteit; vagy amely esetében a valószínű hatásra tekintettel a 92/43/EGK irányelv 6. vagy 7. cikke értelmében vizsgálatra van szükség.
<i>Milyen hatások vizsgálatát kell elvégezni a természet vonatkozásában?</i>	A vizsgálatot az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzések figyelembevételével kell elvégezni (amelyek a területen jelentős számban megtalálható fajokra/élőhelytípusokra vonatkoznak). A hatásokat úgy kell megvizsgálni, hogy eldönthető legyen, hátrányosan érintenek-	Közvetlen és közvetett, másodlagos, kumulatív, határon átnyúló, rövid, közép és hosszú távú, állandó és ideiglenes, pozitív és negatív jelentős környezeti hatások a lakosságra és emberi egészségre; a biológiai sokféleségre, különös figyelemmel a 92/43/EGK irányelv és a 2009/147/EK irányelv alapján védett fajokra és élőhelyekre; a	Valószínűleg jelentős környezeti hatások, beleértve például a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, a levegőre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra, valamint a fenti tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat.

	e a szóban forgó természeti terület épségét vagy nem.	talajra, a vízre, a levegőre, az éghajlatra és a tájra; az anyagi javakra, a kulturális örökségre és a tájra; valamint a fenti tényezők közötti kölcsönhatásokra.	
<i>Kinek a feladata a vizsgálat elvégzése?</i>	Az illetékes hatóság feladata azt biztosítani, hogy a megfelelő vizsgálatra sor kerüljön. Ebben az összefüggésben a projektgazda kötelezhető valamennyi szükséges tanulmány elkészítésére és minden szükséges információ szolgáltatására az illetékes hatóság részére, hogy az teljes mértékben tájékozott döntést hozhasson. Ehhez az illetékes hatóság szükség szerint szintén gyűjthet információt más forrásokból is.	A projektgazda szolgáltatja a szükséges információt, amelyet az egyeztetések eredményével egyetemben a fejlesztési engedélyt kibocsátó illetékes hatóságnak kellőképpen figyelembe kell vennie.	A SKV-irányelv a tagállamok részére tág mérlegelési mozgásteret biztosít a SKV-ért felelős hatóságok kijelölésére. Ez lehet a terv vagy program kialakításáért felelős hatóság, a környezetvédelmi hatóság, amellyel a törvény erejénél fogva egyeztetni kell a környezetvédelmi jelentésbe kötelezően belefoglalandó információk terjedelmét és részletességének mértékét illetően, valamint a terv vagy program tervezete és az azt kísérő környezetvédelmi jelentés kapcsán; vagy az SKV eljárás lebonyolításával kifejezetten megbízott hatóság.
<i>Van-e egyeztetés a lakossággal vagy más hatóságokkal?</i>	Az élőhelyvédelmi irányelv nem tartalmaz kifejezett kötelezettséget a lakosság véleményének beszerzésére a megfelelő vizsgálatot igénylő tervek vagy projektek engedélyezésekor. A 6. cikk (3) bekezdésének megfogalmazása szerint ez csak „adott esetben” kötelező. A Bíróság azonban egyértelművé tette, hogy az Aarhusi Egyezmény	Kötelező egyeztetés a fejlesztési javaslat elfogadása előtt. A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a projektben várhatóan érintett hatóságok (ideértve a környezetvédelmi, helyi és regionális hatóságokat) lehetőséget kapjanak véleménynyilvánításra az engedélyezési kérelemmel kapcsolatban. Ugyanezek	Kötelező egyeztetés a terv vagy a program elfogadása előtt. A tagállamok azokkal a hatóságokkal konzultálnak, amelyeket konkrét környezeti felelősségük folytán a terv vagy program megvalósításának környezeti hatásai valószínűleg érintenek. Egyeztetni kell a lakossággal, beleértve az érintett vagy valószínűsíthetően érintett, vagy a döntéshozatalban érdekelt lakossággal, így a

	<p>követelményei alapján az érintett nyilvánosságnak, beleértve az elismert környezetvédelmi nem kormányzati szervezeteket is, joga van részt venni az engedélyezési eljárásban (C-243/15. sz. ügy, 49. pont). Ez a jog kiterjed különösen „a környezeti döntéshozatali folyamatban való hatékony részvételre”, hogy „írásban, vagy amikor szükségesnek látszik, közmeghallgatás formájában előterjesszék megjegyzéseiket, információikat, elemzéseiket vagy véleményüket, melyeket a javasolt tevékenységgel kapcsolatosan fontosnak tartanak” (C-243/15. sz. ügy, 46. pont).</p>	<p>az elvek vonatkoznak az érintett lakossággal való egyeztetésre is.</p> <p>Amennyiben a terv vagy projekt valószínűleg jelentős hatást gyakorol a környezetre egy másik tagállamban, annak érintett hatóságaival és lakosságával is egyeztetni kell.</p>	<p>nem kormányzati szervezetekkel is.</p> <p>A hatóságoknak és a lakosságnak megfelelő időhatárok között korai és tényleges lehetőséget kell biztosítani, hogy kifejtthessék véleményüket a tervezett tervről vagy programról és az azt kísérő környezetvédelmi jelentésről, még a terv vagy program elfogadása előtt, vagy mielőtt azt jogalkotási eljárásra bocsátják.</p> <p>Amennyiben a terv vagy projekt valószínűleg jelentős hatást gyakorol a környezetre egy másik tagállamban, annak érintett hatóságaival és lakosságával is egyeztetni kell.</p>
<p><i>Mennyire kötelező erejű a vizsgálat eredménye?</i></p>	<p>Kötelező erejű.</p> <p>Az illetékes hatóság a tervet vagy projektet csak azt követően hagyhatja jóvá, hogy meggyőződött arról, hogy a természeti terület épségét nem fogja hátrányosan érinteni.</p>	<p>A konzultációk eredményét és a KHV részeként összegyűjtött információkat „kellőképpen figyelembe kell venni” a fejlesztés engedélyezésére irányuló eljárás során.</p> <p>A fejlesztés engedélyezésére vonatkozó döntésbe bele kell foglalni legalább az indoklással ellátott következtetést (azaz a KHV-döntést) és a</p>	<p>A környezetvédelmi jelentést és a kinyilvánított véleményeket „figyelembe kell venni” a terv vagy program kidolgozása során, illetve annak elfogadását vagy jogalkotási eljárásra bocsátását megelőzően.</p>

		döntéshez kapcsolt minden környezetvédelmi feltételt.	
--	--	---	--

5. STRATÉGIAI TERVEZÉS – A TERVEK ÉRTÉKELÉSE

5.1. példa: Autópályák tervezése Ausztriában

Autópályák tervezése Ausztriában – Előzetes értékelés és megfelelő vizsgálat

Az ausztriai autópályák tervezésére három különböző projektszakaszban kerül sor, amelyek során ismételten meghatározzák a megfelelő vizsgálat szükségességét.

1. szakasz („*Voruntersuchung*” vagy „*Korridoruntersuchung*”): sor kerül a potenciális konfliktussal terhelt zónák meghatározására a vizsgált területen belül annak érdekében, hogy kizárják azokat a folyosókat, amelyek hatásai nem tolerálhatók, illetve a jóváhagyás megtagadásának magas kockázatát. Különös figyelmet fordítanak a védett területekre, beleértve a Natura 2000 területeket. Az 1. szakasz eredményei a projekt lehetséges változatainak az előzetes kiválasztását, valamint a 2. szakaszra vonatkozó vizsgálati programot foglalják magukban. Ebben a szakaszban (előzetes értékelési szakasz) általában elismerik a megfelelő vizsgálat elvégzésének szükségességét.

2. szakasz („*Vorprojekt*” vagy „*Variantenuntersuchung*”): sor kerül az élőhelyek és a fajok érzékenységének a meghatározására a projekt különböző lehetséges változataiban, valamint az azok által a környezetre gyakorolt lehetséges hatások előrejelzésére. A belső nemzeti követelmények (RVS⁵) értelmében ebben a szakaszban részletes felméréseket kell végezni a megfelelő vizsgálatra vonatkozóan. Ennek célja annak biztosítása, hogy a lehető leghamarabb figyelembe vegyék az uniós védelem alatt álló fajokat és élőhelyeket. E szakasz végén kiválasztják a projekt egyik lehetséges változatát.

3. szakasz („*Einreichprojekt*”): sor kerül a jóváhagyási eljárásokkal kapcsolatos tervezésre. Részletesebben meghatározzák a kiválasztott útvonal által a környezetre gyakorolt potenciális hatásokat, és a lehetséges negatív hatásokat megfelelő intézkedésekkel enyhítik. A cél egy környezeti szempontból felelős és jogi szempontból jóváhagyható projektterv, amely nincs hatással a terület védelmével kapcsolatos célkitűzésekre vagy a védett fajokra.

A korai előszűrés előnye, hogy időben felismerik a jogi eljárások – ebben az esetben a megfelelő vizsgálat, illetve más esetekben az eltérési eljárás – szükségességét. Az eljárási kockázatokat így elég korán felismerik, és lehetőség van elkerülő stratégiák végrehajtására.

A potenciális konfliktus sújtotta területek helyének meghatározásához a Natura 2000 területek egységes úrlapjait, továbbá a tenyészmadarak nemzeti atlaszából, valamint a regionális és helyi élőhelyfelmérésekből származó adatokat használják (amennyiben rendelkezésre állnak és aktuálisak). A jelenlegi helyzet és a lehetséges hatások értékelése során figyelembe veszik a (nemzeti vagy tartományi) vörös listákat, a 17. cikk szerinti jelentésből származó adatokat, a nemzeti szinten védett fajokra vonatkozó nemzeti és tartományi szabályozást és a régióban rendelkezésre álló egyéb adatokat is. Amennyiben rendelkezésre állnak, további nyomkövetési adatok – például a régióban végrehajtott fajvédelmi projektekből vagy LIFE-projektekből – is használhatók.

Forrás: az ASFINAG esettanulmánya.

5 RVS = Útmutatás és előírások közutak tervezéséhez, építéséhez és karbantartásához (Richtlinien und Vorschriften für das Straßenwesen) www.fsv.at

5.2. példa: Új vízenergia-fejlesztések stratégiai tervezése a Dunán

Új vízerőmű stratégiai tervezése a Duna-medencében

Fenntartható vízerőművek fejlesztése a Duna-medencében: a Nemzetközi Duna-védelmi Bizottság (ICPDR) által kidolgozott vezérelvek, amelyeket a Duna menti országok 2013 júniusában fogadtak el. A vezérelveket átfogó, részvételen alapuló eljárás részeként fogalmazták meg, az energia- és környezeti hatóságok, a vízenergia-ágazat, a nem kormányzati szervek és a tudományos közösség képviselői bevonásával.

Stratégiai tervezési megközelítést javasolnak az új vízenergia-fejlesztések tekintetében. E megközelítésnek kétszintű értékelésen kell alapulnia (ideértve az ajánlott kritériumok listáját), és a nemzeti/regionális értékelést projektspecifikus értékelésnek kell követnie.

Első lépésként meghatározzák azokat a folyószakaszokat, ahol nemzeti vagy regionális jogszabályok/megállapodások alapján tilos a vízenergia-fejlesztés (kivett zónák). Egyes európai országokban erre a kategóriára vonatkozóan a következő kritériumok vannak érvényben: védett területek, nagy ökológiai értékű szakaszok, referenciaszakaszok, vízgyűjtő terület nagysága.

A nemzeti/regionális kritériumok ajánlott listája a következőket tartalmazza:

- *Természetesség.* A folyószakaszok/víztest állapota a típus-specifikus természetes viszonyoktól való eltéréssel összefüggésben a hidrológia, a morfológia, a biológiai folytonosság és az üledék folytonossága, valamint a biológiai közösségek tekintetében.
- *A víztest állapota a ritkaság és az ökológiai érték tekintetében.* A folyótípus ritkasága, adott folyószakasz ökológiai állapota és érzékenysége.
- *A folyószakasz sajátos ökológiai szerkezete és funkciója a teljes vízgyűjtő/részvízgyűjtő vonatkozásában és az ökoszisztéma-szolgáltatások kapcsán.* Pl. érzékeny/értékes halfajok különleges élőhelyei vagy más biológiai minőségi elemek a folyami ökológiában (pl. a vörös listán szereplő fajok).
- *Természetmegőrzési területek és védett területek.* Pl. Natura 2000 területek, a Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozó területek, UNESCO bioszféra-rezervátumok, nemzeti, regionális parkok és természeti területek stb.

A második lépésben az összes többi folyószakaszt vizsgálják, vizsgálati mátrix és osztályozási rendszer segítségével.

Mivel a Duna-medence számos folyószakasza és ártere a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv védelme alatt áll, figyelembe kell venni a Natura 2000 területek kezelésére és védelmére vonatkozó rendelkezéseket és követelményeket, valamint az érintett területeken a lehetséges projektek által gyakorolt hatás megfelelő vizsgálatának a szükségességét.

A nemzeti/regionális szintű értékelés olyan eszköz, amely segíti a hatóságokat abban, hogy az új vízerőműveket azon területekre irányítsák, ahol a legkevesebb környezeti hatás várható. A Duna-medencére kiterjedő vagy határokon átnyúló aspektusokat adott esetben figyelembe kell venni. A nemzeti/regionális szintű értékelés előnyös mind a környezetvédelmi, mind a vízügyi ágazat, de a vízenergia-ágazat számára is, mivel növeli a döntéshozatali eljárás előrejelezhetőségét, és egyértelművé teszi, hogy valószínűleg mely területeket érintően adnak ki engedélyeket új projektekre.

Míg a nemzeti/regionális szintű értékelés általánosabb jellegű, a projektspecifikus értékelés, amely osztályozza a folyószakaszok lehetséges vízenergetikai felhasználásra való alkalmasságát, részletesebb és mélységi értékelést végez az adott projekt előnyeit és hatásait illetően. Ez segít annak értékelésében, hogy a projekt megfelelően igazodik-e a konkrét helyszínhez. A

projektspecifikus értékelésre azt követően kerül sor, hogy engedély iránti kérelmet nyújtottak be egy új vízerőműre vonatkozóan, ezért a projekt konkrét kialakításától függ.

A mérséklő intézkedéseket úgy kell kialakítani, hogy a lehető legkisebbre csökkentsék a vízerőművek vízi ökoszisztémákra gyakorolt kedvezőtlen hatásait. A halak vándorlásának és az ökológiai vízhozamnak a biztosítása prioritási intézkedés a vizek ökológiai állapotának fenntartása és javítása szempontjából.

Más mérséklő intézkedések, köztük az üledékkezelés javítása, a mesterséges vízszint-ingadozások (hydropeaking) negatív hatásainak lehető legkisebbre csökkentése, a felszín alatti vizek állapotának fenntartása vagy a konkrét élőhelyek és part menti zónák helyreállítása fontosak a folyami ökológia és a vízi ökoszisztémáktól közvetlenül függő vizes élőhelyek számára. Ezeket az intézkedéseket tehát figyelembe kell venni a projekt kialakítása során, a költséghatékonyságra és az energiaellátás biztonságának garantálására is tekintettel.

A vezérelvek elismerik az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdésében meghatározott eljárás alkalmazását arra az esetre, ha az új vízenergia-fejlesztések hatással lehetnek a Natura 2000 területekre.

<https://www.icpdr.org/main/activities-projects/hydropower>

5.3. példa: A német északi-tengeri kizárólagos gazdasági övezetben található tengeri szélerőműparkokra és hálózati csatlakozásokra vonatkozó területrendezési terv

Az offshore szélenergia-hálózat területrendezési terve az Északi-tengeren található német kizárólagos gazdasági övezet vonatkozásában

A tengeri hálózati terv meghatározza a kollektív hálózati csatlakozásra alkalmas tengeri szélerőműparkokat. A tengeri szélerőműparkok hálózati csatlakozásához szükséges kábelnyomvonalak és területek meghatározása mellett a tengeri hálózati terv tartalmazza a rendszerösszekötők kábelnyomvonalait és a lehetséges keresztcsatlakozások leírását.

Kiemelt területek kijelölésére került sor a német kizárólagos gazdasági övezetben a hajózás, a csővezetékek és a tengeri szélenergia termelésének vonatkozásában; ezeken a területeken tilos a más jellegű felhasználás, kivéve, ha összeegyeztethető. A Natura 2000 területeken nem engedélyezett szélerőművek használata. A parti tengerre és a forgalomelválasztó rendszerek keresztezésére történő átvezetéskor a kizárólagos gazdasági övezetben termelt villamos energia átvitelére szolgáló tenger alatti kábelek nyomvonalát a kijelölt kábelfolyosók mentén kell kialakítani. A terv kidolgozásával megtörtént a stratégiai környezeti vizsgálat elvégzése.

A csővezetékek és kábelek lefektetések a tengeri környezetre gyakorolt lehetséges negatív hatások minimalizálása érdekében a terv kimondja, hogy az érzékeny élőhelyek nem érinthetők azokban az időszakokban, amikor az egyes fajok különösen veszélyeztetettek.

A csővezetékek és kábelek lefektetések és üzemeltetések kerülni kell a különösen érzékeny élőhelynek minősülő homokpadok, zátonyok és védelemre szoruló tengerfenéki közösségek által benépesített területek károsítását vagy elpusztítását, és az OSPAR-egyezménynek megfelelő bevált környezetvédelmi gyakorlatokat kell követni. A terv emellett törekedett a csővezetékek és a szélerőműparkok vonatkozásában kiemelt területek átfedést biztosító meghatározására.

A tervezési elvek – például a kötegelt kábelek maximális száma és a nyomvonalaknak a Natura 2000 területek elkerülésével történő kialakítása – célja a hálózati infrastruktúrához szükséges terület és a tengeri környezetre gyakorolt lehetséges hatások csökkentése. A stratégiai környezeti vizsgálaton átesett terv meghatározza a következő 10 évben létrehozandó offshore hálózati csatlakozások kapacitását és a várt ütemtervet.

https://www.bsh.de/EN/TOPICS/Offshore/Maritime_spatial_planning/maritime_spatial_planning_node.html